

Käibemaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Käibemaksuseaduse (edaspidi *KMS*) muutmise seaduse eelnõuga (edaspidi *eelnõu*) kavandatavate muudatuste eesmärk on piiriüleselt tegutsevate käibemaksukohustuslaste (edaspidi *maksukohustuslane*) halduskoormuse vähendamine teistes riikides tekkiva käibemaksukohustuse täitmisel. Selleks lisatakse piiriülese käibe korral maksukohustust lihtsustavasse teenuse, ühendusesisese kaugmüügi ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu kauba võõrandamise käibemaksuga maksustamise erikorda (OSS) seni veel erikorraga katmata käive, mille korral tekib maksukohustus teises liikmesriigis. Alates 2027. aasta 1. jaanuarist laiendatakse nimetatud erikorda võrgu kaudu edastatavale maagaasile või elektri-, soojus- või jahutusenergiale. Muudele, seni erikorraga katmata olukordadele teises liikmesriigis kauba võõrandamisel maksukohustuse tekkimisel laiendatakse erikorda 2028. aasta 1. juulist, et maksuhaldurile jääks piisav aeg vajalike IT-arenduste tegemiseks. Lisaks kehtestatakse uus erikord oma kaupade üleviimisele teise liikmesriiki, mis laiendab täna kehtivat nõudmiseni varuna käsitatavat regulatsiooni. Sellega seoses tunnistatakse 2028. aasta 1. juulil nõudmiseni varu regulatsioon kehtetuks.

Lisaks, alates 2028. aasta 1. juulist muudetakse internetipõhise kauplemiskoha teenuse käibe tekkimise kohta selliselt, et selleks on põhitehingu käibe tekkimise koht senise teenuse saaja asukoha asemel.

Alates 2027. aasta 1. jaanuarist kavandatakse muudatusi õigusselguse huvides, mis puudutavad erinevate erikordade koostoimel seaduse rakendamist ning teise liikmesriigi ettevõtlusega tegelevale isikule Eestis maksuvabastuse rakendamise õiguse andmisest keeldumise või maksuvabastuse rakendamise lõpetamise korda. Lisaks, Maksu- ja Tolliamet (edaspidi *maksuhaldur*) saab õiguse lõpetada kassapõhise käibemaksuarvestuse erikorra rakendamise õigus otsusega, kui selle erikorra rakendamise tingimused ei ole enam täidetud ja isik ise ei ole erikorra rakendamise lõpetamisest maksuhaldurit teavitanud. Samuti kavandatakse tunnistada kehtetuks võimalus maksukohustuslasel kasutada kalendrikuust pikemat maksustamisperioodi. Lisaks kavandatakse tõsta reklaami eesmärgil üleantava kauba maksuvaba piirmäära 10 eurolt 21 eurole.

Muudatused ei mõjuta oluliselt riigieelarve laekumist, kuna puudutavad eeskätt maksu tasumisega seotud protsesside lihtsustamist. Kehtiva käibemaksusüsteemi kohaselt peavad piiriüleselt tegutsevad ettevõtjad mitmel juhul täitma käibemaksukohustusi erinevates liikmesriikides, sh end seal maksukohustuslasena registreerima ja esitama aruandeid. Eelnõukohane seadus kokkuvõttes vähendab ettevõtjate halduskoormust, kuna võimaldab vältida käibemaksukohustuslasena registreerimist teistes liikmesriikides ning täita vastavad kohustused Eesti kaudu. Samas täiendatakse aruandlusega seotud nõudeid, mis võib mõne ettevõtja jaoks suurendada halduskoormust, eelkõige sagedasema deklareerimise ja detailsema arvestuse pidamise tõttu. Inimestele ja vabaühendustele eelnõuga otsest halduskoormuse muutust ei kaasne.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Seaduse eelnõu ja seletuskirja on ette valmistanud Rahandusministeeriumi maksu- ja

tollipoliitika osakonna peaspetsialist Aet Külasalu (aet.kylasalu@fin.ee, tel 5885 1300). Eelnõu õigusekspertiisi tegi Rahandusministeeriumi personali- ja õigusosakonna nõunik Agnes Peterson (agnes.peterson@fin.ee, tel 5885 1301). Eelnõu mõju riigieelarve laekumisele hindas fiskaalpoliitika osakonna analüütik Rait Kiveste (rait.kiveste@fin.ee, tel 5885 1459). Keeleliselt toimetab eelnõu Rahandusministeeriumi personali- ja õigusosakonna keeleteimetaja Heleri Piip (heleri.piip@fin.ee, tel 5303 2849).

1.3. Märkused

KMS-i muudatustega võetakse üle nõukogu direktiivi (EL) 2025/516, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ digiajastu käibemaksunormide osas¹, artiklid 2–4, mis jõustuvad vastavalt 2027. aasta 1. jaanuaril, 2028. aasta 1. juulil ja 2029. aasta 1. juulil, välja arvatud platvormimajanduse maksustamist puudutavad muudatused.

Eelnõu ei ole seotud Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammi ega muu menetluses oleva seaduse eelnõuga.

Eelnõuga kavandatakse KMS-i 2027. aasta 1. jaanuaril jõustuva redaktsiooni (RT I, 30.12.2025, 22) muudatused.

Eelnõu seadusena vastuvõtmiseks on vajalik Riigikogu poolthääle enamus.

2. Seaduse eesmärk

2.1. Nõudmiseni varu regulatsiooni kehtetuks tunnistamine ja oma kaupade üleviimise erikorra kehtestamine

Eelnõu kohaselt tunnistatakse nõudmiseni varu regulatsioon kehtetuks 2028. aasta 1. juulist. Rakendussätte alusel kohaldatakse kuni 2028. aasta 30. juunini teise liikmesriiki nõudmiseni varuna üle viidud kaupadele kuni 2028. aasta 30. juunini kehtinud nõudmiseni varu regulatsiooni. See puudutab nõudmiseni varuna üle viidud kaupade võõrandamist, tagasitoomist Eestisse või soetaja muutust.

Nõudmiseni varu regulatsioon kehtestati 2020. aasta 1. jaanuaril tulenevalt käibemaksudirektiivi muudatusest², millega lihtsustati ühendusesisest käivet teostava ettevõtja maksukohustuse täitmise protseduure. Kui üldjuhul tekib ühendusesisese käibena käsitatava oma kauba teise liikmesriiki toimetamisel kohustus kauba omanikul teises liikmesriigis end maksukohustuslasena registreerida, et selline kauba üleviimine deklareerida teises liikmesriigis ka ühendusesisese soetusena, siis nõudmiseni varuna oma kauba teise liikmesriiki toimetamisel ei teki kauba omanikul teises liikmesriigis maksukohustuslasena registreerimise kohustus. Nõudmiseni varu on selline kaup, mille kauba võõrandaja toimetab kauba soetajaga sõlmitud kokkuleppe alusel soetajale teise liikmesriiki. Kauba omanik deklareerib nõudmiseni varuna teise liikmesriiki toimetatud kauba ühendusesisese käibena siis, kui toimub selle kauba teises liikmesriigis võõrandamine. Nõudmiseni varu korral peavad olema täietud teatud tingimused, näiteks kaup tuleb võõrandada teises liikmesriigis 12 kuu jooksul arvates kauba teise riiki toimetamisest vastavalt ostjaga sõlmitud kokkuleppele.

Eelnõu kohaselt kehtestatakse 2028. aasta 1. juulist teise liikmesriiki oma kauba üleviimisel käibemaksukohustusega seotud nõuete täitmise lihtsustamiseks oma kaupade üleviimise

¹ [L_202500516ET.000101.fmx.xml](#)

² Nõukogu direktiiv (EL) 2018/1910, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ seoses käibemaksusüsteemi teatavate normide ühtlustamise ja lihtsustamisega liikmesriikide vahelise kaubanduse maksustamisel
[L_2018311ET.01000301.xml](#)

erikord (KMS § 43³). Nimetatud erikorra rakendamisel sarnaselt kehtiva nõudmiseni varu regulatsiooniga ei tekita oma kaupade üleviimine teise liikmesriiki selles teises liikmesriigis maksukohustuslasena registreerimise ega aruandluskohustust, kuid nimetatud erikord on laiem ja paindlikum kui kehtiv nõudmiseni varu regulatsioon, sisaldades ka olukordi, mis kehtiva seaduse kohaselt on kaetud nõudmiseni varu regulatsiooniga. Erinevalt nõudmiseni varuna käsitatavast kaubast ei ole oma kaupade üleviimise erikorra rakendamiseks eritingimusi, vaid erikorda on õigus rakendada kõikidel juhtudel, kui oma kauba üleviimine on käsitatav ühendusesisese käibena. Erikorra rakendamisel ei teki maksukohustuslasel teises liikmesriigis kaupade ühendusesisese soetuse tõttu maksukohustuslasena registreerimise kohustust, kuna selline soetus on maksustatud 0% määraga. Erikorra rakendamisel deklareeritakse oma kaupade üleviimine erikorra alusel kehtestatud käibedeklaratsioonil ning sellist kaupade üleviimist ei deklareerita ühendusesisese käibena ega sihtriigis ka ühendusesisese soetusena. Sellise kauba võõrandamine teises liikmesriigis maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena registreerimata isikule maksustatakse vastavalt laiendatud KMS §-ga 43 sätestatud ühendusesisese kaugmüügi ning teatavate kaupade ja teenuste käibemaksuga maksustamise erikorda (OSS) rakendades (vt punkt 2.2.) ning kauba võõrandamisel teise liikmesriigi maksukohustuslasele maksustatakse see saaja poolt pöördmaksustamist rakendades. Alates 2028. aasta 1. juulist näeb käibemaksudirektiiv ette, et kui maksukohustuslasele võõrandab kaup või osutab teenust teise liikmesriigi maksukohustuslane, kellel puudub kaup või teenuse saaja liikmesriigis asukoht või püsiv tegevuskoht, siis rakendatakse alati pöördmaksustamist ehk maksukohustus tekib saajal. Seni kehtiva korra kohaselt on riikide praktika erinev, kuna käibemaksudirektiiv lubab, kuid ei kohusta üldist pöördmaksustamist rakendada. Oma kaupade üleviimise erikorra rakendamine maksukohustuslasele on vabatahtlik. Maksukohustuslasel on endiselt õigus järgida piiriülese käibe maksustamise üldreegleid deklareerides oma kauba teise liikmesriiki üleviimine nii ühendusesisese käibe kui ka sihtriigis ühendusesisese soetusena ning täita sellega seoses teises liikmesriigis maksukohustuslasena registreerimise ja sellega kaasnevat aruandluskohustust.

2.2. KMS §-s 43 sätestatud teenuse, ühendusesisese kaugmüügi ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu kauba võõrandamise käibemaksuga maksustamise erikorra laiendamine

2015. aasta 1. jaanuaril kehtestati KMS §-ga 43 erikord teises liikmesriigis tekkiva maksukohustuse täitmise lihtsustamiseks elektroonilise side teenustele ja elektrooniliselt osutatavatele teenustele (OSS) ning seda laiendati 2020. aasta 1. jaanuarist ka muudele teenustele, mille käibe tekkimise koht on teises liikmesriigis ning ka ühendusesisesele kaugmüügile. Eelnõuga kavandatavate muudatuste kohaselt laiendatakse erikorda alates 2027. aasta 1. jaanuarist võrgu kaudu edastatava maagaasile või elektri-, soojus- või jahutusenergiale ning alates 2028. aasta 1. juulist kõikidele kaupadele, mis võõrandatakse käibe tekkimise kohas maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena registreerimata isikule ja mille käibe tekib liikmesriigis, kus ei ole kauba võõrandaja asukoht ja kus kauba võõrandaja ei ole maksukohustuslasena registreeritud. Erikorra eesmärk on lihtsustada piiriüleselt tegutsevate maksukohustuslaste teistes liikmesriikides tekkivate käibemaksukohustuste täitmist. Erikorra laiendamise seoses muudetakse vastavalt ka erikorra pealkirja – ühendusesisese kaugmüügi ning teatavate kaupade ja teenuste käibemaksuga maksustamise erikord. Erikorra rakendamine on maksukohustuslasele vabatahtlik. Erikorra rakendamisel täidetakse teistes liikmesriikides tekkiv maksukohustus sellise käibe deklareerimisel ja tasumisel maksuhaldurile ilma, et see tooks kaasa teistes liikmesriikides maksukohustuslasena registreerimise ja aruandlusnõuete täitmise kohustust.

2.3. Internetipõhise kauplemiskoha vahendusteenuse käibe tekkimise koht

Kehtiva korra kohaselt on internetipõhise kauplemiskoha poolt automaatse, inimsekkumist mittedõudva kauba või teenuse kättesaadavaks tegemise teenus elektrooniliselt osutatav teenus, mille käibe tekib teenuse saaja asukohas ka juhul, kui tegemist on isikuga, kes ei ole üheski liikmesriigis maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena registreeritud, ehk lõpptarbijaga. Muudatusega nähakse 2028. aasta 1. juulist ette, et kui internetipõhise kauplemiskoha kaudu toimub kauba võõrandamine või teenuse osutamine, siis kauplemiskoha teenus, milleks on põhitehingu vahendus, maksustatakse põhitehingu käibe tekkimise kohas. Muudatus tuleneb käibemaksudirektiivi muudatusest, mille eesmärk on ühtlustada liikmesriikide praktikat.

2.4. Erikordade koostoimet puudutavad muudatused

Kavandatavate muudatustega täpsustatakse alates 2027. aasta 1. jaanuarist üheaegselt erinevate erikordade tingimustele vastamise korral erikordade rakendamise korda.

Teenuse, ühendusesisese kaugmüügi ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu kauba võõrandamise käibemaksuga maksustamise erikord (OSS) (KMS § 43) näeb ette, et erikorda tuleb kohaldada kõigi erikorraga hõlmatud kaupade ja teenuste maksustamisel. Samas KMS § 10¹ näeb ette erisuse, et kui isik omab asukohta üksnes Eestis ja ühendusesisene kaugmüük või piiriülese elektroonilise side teenuse ja elektrooniliselt osutatava teenuse käibe ei ületa kalendriaastas 10 000 eurot, siis käsitatakse käibe tekkimise kohana Eestit. Juhul kui isik on valinud nimetatud erikorra rakendamise, siis loetakse, et isik käsitab käibe tekkimise kohana teist liikmesriiki ja maksukohustus täidetakse sellisel juhul erikorra alusel ning sellisel juhul 10 000 eurost piirmäära ei arvestata.

Kui maksukohustuslane vastab nii väikeettevõtjate erikorra rakendamise tingimustele, mis puudutab teises liikmesriigis väikeettevõtjana tegutsemist (KMS § 19¹) kui ka ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi käibemaksuga maksustamise erikorra (IOSS) rakendamise tingimustele (KMS § 43¹), siis mõlemat erikorda korraga rakendada ei saa, kuna ühel juhul on tegemist maksuvabastuse õiguse andmisega ja teisel juhul maksukohustuse täitmisega.

Lisaks täpsustatakse kassapõhise käibemaksuarvestuse erikorra (KMS § 44) ja teenuse, ühendusesisese kaugmüügi ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu kauba võõrandamise käibemaksuga maksustamise erikorra (OSS) (KMS § 43) rakendamise koosmõju. Kuna teenuse, ühendusesisese kaugmüügi ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu kauba võõrandamise käibemaksuga maksustamise erikorra raames toimuva käibe aeg määratakse üldreegli alusel, siis õigusselguse huvides täpsustatakse kassapõhise käibemaksuarvestuse erikorda ja välistatakse sellest teenuse, ühendusesisese kaugmüügi ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu kauba võõrandamise käibemaksuga maksustamise erikorra raames kauba võõrandamine või teenuse osutamine.

2.5. Reklaami eesmärgil üleantava kauba maksumuse maksuvaba piirmäära suurendamine (KMS § 4 lõige 2 punkt 6)

Muudatuse eesmärgiks on KMS-s reklaami eesmärgil üleantava kauba maksuvaba piirmäär viia kooskõlla tulumaksuseaduse §-s 49 sätestatud maksuvabastusega. Nimetatud kauba üleandmisest ei teki käivet, kui reklaami eesmärgil üleantava kauba maksustatav väärtus ei ületa 21 eurot. Kehtiva seaduse kohaselt on see 10 eurot.

2.6. Kassapõhise käibemaksuarvestuse erikorra lõpetamine maksuhalduri otsusega (KMS § 44 lg 13)

Muudatuse eesmärgiks on anda maksuhaldurile õigus lõpetada kassapõhise käibemaksuarvestuse erikorra rakendamine juhul, kui maksukohustuslase tegevus ei vasta enam erikorra tingimustele ja isikul on kohustus rakendada maksustamisel üldkorda.

2.7. Kalendrikuust pikema maksustamisperioodi rakendamise võimaluse lõpetamine

Muudatusega tunnistatakse 2027. aasta 1. jaanuarist kehtetuks maksuhalduri õigus kehtestada oma otsusega maksukohustuslase motiveeritud taotluse alusel talle kalendrikuust pikema maksustamisperioodi. Käesoleval ajal puudub praktiline vajadus pikema maksustamisperioodi kehtestamiseks.

2.8. Väljatöötamiskavatsuse koostamine

Seaduseelnõu koostati eelneva väljatöötamiskavatsuseta. Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2011. a määruse nr 180 „Hea õigusloome ja normitehnika eeskiri“ § 1 lõike 2 punkti 2 kohaselt ei nõuta seaduseelnõu väljatöötamiskavatsust, kui eelnõu käsitleb Euroopa Liidu õiguse rakendamist ja kui eelnõu aluseks oleva liidu õigusakti eelnõu menetlemisel on sisuliselt lähtutud lõikes 1 sätestatud nõuetest. Nõukogu direktiivi (EL) 2025/516 põhimõtete rakendamiseks tuleb liikmesriikidel võtta vastu asjakohased normid ja avaldada need vastavalt nimetatud direktiivi artiklis 6 sätestatud tähtaegadel. Nimetatud direktiivi artiklis 2 sätestatud muudatused tuleb liikmesriigil avaldada hiljemalt 2026. aasta 31. detsembriks. Nimetatud direktiivi ülevõtmine siseriiklikus seadusandluses direktiivis sätestatud tähtaegu järgides on liikmesriigile kohustuslik ning selleks ei ole liikmesriigile jätud diskretsiooni.

Eelnõu aluseks oleva direktiivi (EL) 2025/516 muudatuste mõju on hinnatud Euroopa Komisjoni dokumendis SWD(2022) 393³, mille kommenteeritud kokkuvõtte on esitatud komisjoni töödokumendis SWD(2022) 394⁴.

Riigikogu Euroopa Liidu asjade komisjon arutas 2023. aasta 15. septembril Euroopa Komisjoni 2022. aasta 8. detsembril Euroopa Liidu Nõukogule menetlemiseks esitatud digiajastu käibemaksu paketti, mis koosnes nõukogu direktiivi ettepanekust (COM(2022) 701)⁵, nõukogu määruse ettepanekust (COM(2022) 703)⁶ ja nõukogu rakendusmääruse ettepanekust (COM(2022) 704)⁷.

Riigikogu Euroopa Liidu asjade komisjon otsustas toetada kooskõlas rahanduskomisjoni arvamusel⁸ Vabariigi Valitsuse 2023. aasta 15. juunil digiajastu paketi kohta vastuvõetud seisukohti⁹. Valitsus toetas põhimõtteid, mis kajastuvad eelnõu aluseks oleva käibemaksudirektiivi muutvas nõukogu direktiivis (EL) 2025/516.

KMS-i § 4 lõike 2 punkti 6 muudatusega, millega tõstetakse reklaami eesmärgil üleantava kingituse maksuvaba summat, ei kaasne olulist õiguslikku muudatust ega muud olulist mõju, vaid KMS viiakse kooskõlla tulumaksuseaduses toodud vastava maksuvabastusega. Tulumaksuseaduses muudeti reklaami eesmärgil antava kauba summat seoses elukalliduse

³ [EUR-Lex - 52022SC0393 - EN - EUR-Lex](#)

⁴ [EUR-Lex - 52022SC0394 - EN - EUR-Lex](#)

⁵ [EUR-Lex - 52022PC0701 - EN - EUR-Lex](#)

⁶ [EUR-Lex - 52022PC0703 - EN - EUR-Lex](#)

⁷ [EUR-Lex - 52022PC0704 - EN - EUR-Lex](#)

⁸ [Dokument - Riigikogu](#)

⁹ <https://eelnaud.valitsus.ee/main/mount/docList/17c93dd8-156b-4388-a6cd-f666ae392c0c>

indeksi tõusuga. KMS-i muud muudatused, mis ei ole seotud seletuskirja punktis 1.3 nimetatud direktiivi ülevõtmisega on täpsustava ja õigusselgust loova iseloomuga ning nende muudatustega ei kaasne olulist õiguslikku muudatust ega muud olulist mõju. Seega ei ole nimetatud sätete muutmiseks tulenevalt HÕNTE § 1 lõike 2 punktist 5 väljatöötamiskavatsus nõutav.

3. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kahest paragrahvist. Eelnõu §-ga 1 muudetakse KMS-i ning §-ga 2 nähakse ette jõustumine.

3.1. Muudatused, mis jõustuvad 2027. aasta 1. jaanuaril

3.1.1. Eelnõu § 1 punkt 1 – KMS § 3 lõige 4 punkt 5

KMS § 3 lõikes 4 on loetletud tehingud, millelt peab maksukohustuslane arvestama ja maksuma käibemaksu. Punktis 5 on sätestatud kaupade osas nn üldine pöördkäibemaksu kohustus, mille kohaselt on maksukohustuslasel kohustus tasuda käibemaksu ka nimetatud lõikes eraldi nimetatata kauba soetamisel ettevõtlusega tegelevalt välisriigi isikult, kes ei ole Eestis maksukohustuslasena registreeritud ning kellel puudub Eestis püsiv tegevuskoht, kuid kellel tekib antud tehingu osas Eestis maksustatav käive.

Muudatusega sätet täpsustatakse, kooskõlas KMS § 9 lõike 2 punktiga 4, et pöördmaksukohustust ei teki sellise kauba soetamisel, mis on maksustatud kasutatud kauba, originaalkunstiteose ning kollektiooni- ja antiikeseme edasimüügi käibemaksuga maksustamise erikorra või avalikul enampakkumisel müüdü kasutatud kauba, originaalkunstiteose, kollektiooni- ja antiikeseme müügi käibemaksuga maksustamise erikorra alusel. Nimetatud juhul on käibe tekkimise koht välisriigis, kus on erikorda rakendava ettevõtlusega tegeleva välisriigi isiku asukoht või püsiv tegevuskoht ja kus kaup on erikorra alusel maksustatud. Seega näiteks teise liikmesriigi isikult nimetatud erikorra alusel maksustatud kasutatud kauba soetamisel Eestis sellelt kaubalt pöördmaksustamise kohustust ei teki. Selline kaup on maksustatud eelnimetatud erikorra alusel teises liikmesriigis. Praktikas muudatus muutuseid kaasa ei too.

3.1.2. Eelnõu § 1 punkt 2 – KMS § 3 lõige 6 punkt 7

KMS § 3 lõikes 6 on sätestatud erijuhud, millal tekib isikul lõigetes 4 ja 5 nimetatata juhtudel käibemaksu tasumise kohustus. Õigusselguse huvides lisatakse lõikesse 6 punkt 7, mis puudutab Eestis või teises liikmesriigis teenuse, ühendusesisese kaugmüügi ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu kauba võõrandamise käibemaksuga maksustamise erikorra (alates 2028. aasta 1. juulist ühendusesisese kaugmüügi ning teatavate kaupade ja teenuste käibemaksuga maksustamise erikord) (OSS) või ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi käibemaksuga maksustamise erikorra (IOSS) rakendaja ja tema vahendaja maksukohustus. Kui isik on registreeritud KMS § 43 alusel erikorra rakendajana või 43¹ alusel erikorra rakendajana või tema vahendajana, siis tekib tal erikorras sätestatud juhtudel maksukohustus teises liikmesriigis või ka Eestis, mis deklareeritakse ja tasutakse erikorras sätestatud tingimustel ja korras (KMS § 43 lõige 10 ja § 43¹ lõige 11).

Samuti tekib teises liikmesriigis nimetatud erikordade rakendajana või IOSS erikorra korral vahendajana registreeritud isikutel maksukohustus muuhulgas ka Eestis, mis deklareeritakse ja tasutakse vastava registreerimisliikmesriigi maksuhaldurile. Selline isik ei ole Eesti maksukohustuslane, kuid tal tekib Eestis käibemaksukohustus, mille ta täidab oma

asukohariigis erikorda rakendades.

3.1.3. Eelnõu § 1 punkt 4 – KMS § 4 lõige 2 punkt 6

Muudetakse reklaami eesmärgil üle antava kauba käibemaksuga maksustamist. KMS § 4 lõike 2 punkti 6 kohaselt ei teki käivet reklaami eesmärgil kauba üleandmisest, kui kauba maksustatav väärtus ei ületa 10 eurot. Nimetatud kauba võõrandamist käibemaksuga ei maksustata, kuid selle tarbeks kaupade ja teenuste ostmisel on sisendkäibemaksu mahaarvamise õigus. Tulumaksuseaduse § 49 muudeti 1. jaanuarist 2025 ning suurendati reklaami eesmärgil üleantava kauba tulumaksuvabastust 10 eurolt 21 euroni. Eelnõuga kavandatakse sarnaselt tulumaksuseaduse muudatusega tõsta reklaami eesmärgil üleantava kauba käibemaksu vabastust 21 euroni. Kümne eurone piirmäär on kehtinud alates 1. jaanuarist 2011, enne seda oli piirmääraks 150 krooni.

3.1.4. Eelnõu § 1 punktid 6 ja 8 – KMS § 7 lõige 2 punkt 7 ja § 8 lõige 3 punkt 11

KMS § 7 lõikes 2 on sätestatud juhud, millal toimingut ei käsitata kauba ühendusesisese käibena ning § 8 lõikes 3 vastavalt ka toimingud, mida ei käsitata ühendusesisese soetusena. KMS § 7 lõike 2 punkti 7 ja § 8 lõike 3 punkti 11 kohaselt ei käsitata kauba ühendusesisese käibena ja ühendusesisese soetuse ekspordi tingimusel, et ekspordi tolliprotseduur on alustatud vastavalt selles liikmesriigis kust kaup ekspordi eesmärgil teise liikmesriiki toimetatakse. Vastavalt käibemaksudirektiivi artiklile 17 (1) koosmõjus artikliga 146, ei näe direktiiv asjaomasel juhul ette lisatingimusi. Sellest tulenevalt muudetakse KMS § 7 lõike 2 punkti 7 ja § 8 lõike 3 punkti 11 sõnastust ja jäetakse välja tingimus, mis puudutab ekspordi tolliprotseduuri alustamise kohta ja kauba ühendusest välja toimetamise aega. Muudatus praktikas muutuseid kaasa ei too, kuna juba praegu lähtutakse antud juhul käibemaksudirektiivi põhimõtetest. Kui ekspordi ei ole alustatud Eestist ja kaup toimetatakse teise liikmesriiki selle ühendusest väljatoimetamiseks, siis sellisel juhul ühendusesisest käivet ei teki ja tehing deklareeritakse käibedeklaratsioonil kauba ekspordina. Ekspord ja selle tõendamine on sätestatud KMS §-s 5.

3.1.5. Eelnõu § 1 punktid 10, 12 ja 13 – KMS § 10¹ lõige 3 punkt 2, § 10¹ lõige 7 punkt 2 ja § 10¹ lõige 11

KMS-i § 10¹ lõike 3 punktis 2, § 10¹ lõike 7 punktis 2 on sätestatud ühendusesisese kaugmüügi ning piiriülese elektroonilise side teenuse ja elektrooniliselt osutatava teenuse kalendriaasta käibe piirmäär 10 000 eurot. Kuni nimetatud piirmäära ületamiseni käsitatakse sellist piiriülest käivet kauba või teenuse müüja siseseriikliku käibena tingimusel, et käivet teostab liikmesriigi maksukohustuslane, kes omab asukohta või püsivat tegevuskohta üksnes ühes liikmesriigis. Muul juhul tekib selline piiriülene käive saaja liikmesriigis. Sätete sõnastusi täpsustatakse selliselt, et see piirmäär hõlmab üksnes sellise maksukohustuslase asukohariigist teise liikmesriiki kaupade toimetamist, mitte mujalt liikmesriikidest kaupade saajale toimetamist. Nimetatud muudatus tuleneb käibemaksudirektiivi artikli 59c sõnastuse täpsustusest eesmärgiga ühtlustada liikmesriikide praktikat antud sätte osas. Tegemist on sõnastuse täpsustamisega, mis Eestis praktikas muudatusi kaasa ei too.

Lisaks täiendatakse KMS §-i 10¹ õigusselguse huvides lõikega 11, millega sätestatakse, et kui on tegemist maksukohustuslasega, kes rakendab KMS §-s 43 sätestatud teenuse, ühendusesisese kaugmüügi ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu kauba võõrandamise käibemaksuga maksustamise erikorda (OSS), siis ka juhul, kui KMS §-i 10¹ alusel oleks võimalik ühendusesisene kaugmüük maksustada Eestisese käibena, siis nimetatud erikorra rakendamisel loetakse, et erikorda rakendav isik on valinud käibe tekkimise kohaks kauba või teenuse saaja asukoha liikmesriigi ning selline käive maksustatakse erikorra alusel.

Selline täpsustus on vajalik, kuna KMS §-s 43 sätestatud teenuse, ühendusesisese kaugmüügi ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu kauba võõrandamise käibemaksuga maksustamise erikord näeb ette, et erikorda tuleb kohaldada kõigi erikorruga hõlmatud kaupade ja teenuste maksustamisel (KMS § 43 lõige 2), kuid samas KMS § 10¹ näeb ette erisuse, et kui isik omab asukohta üksnes Eestis ja ühendusesisene kaugmüük või piiriülese elektroonilise side teenuse ja elektrooniliselt osutatava teenuse käive ei ületa kalendriaastas 10 000 eurot, siis käsitatakse käibe tekkimise kohana Eestit. KMS § 10¹ sätestatud käibe tekkimise koha määramise erisuse ja §-ga 43 sätestatud erikorra vahelises koostoimes õigusselguse huvides on vajalik selgelt välja tuua, et rakendub KMS §-ga 43 sätestatud erikord.

3.1.6. Eelnõu § 1 punkt 18 – KMS § 15 lõige 4 punkt 1

KMS § 15 lõike 4 punkti 1 kohaselt maksustatakse 0% määraga teenus, mille käibe tekkimise koht ei ole Eesti, välja arvatud juhul, kui KMS § 16 alusel on selle teenuse käive maksuvaba. Õigusselguse huvides lisatakse välistusse ka viide KMS §-le 19¹, millega on kehtestatud väikeettevõtete erikord (vt KMS § 19¹ lõike 2¹ muudatuse selgitust).

3.1.7. Eelnõu § 1 punkt 19 – KMS § 16 lõige 2 punkt 6

Õigusselguse huvides muudetakse KMS § 16 lõike 2 punkti 6. KMS § 16 lõike 2 punktis 6 on sätestatud, et maksuvaba on väärtpaber, välja arvatud kasvuhoonegaaside heitkoguse ühik atmosfääriõhu kaitse seaduse § 137 lõike 1 tähenduses ja selline väärtpaber või osalus, mis annab selle omanikule käesoleva paragrahvi lõike 2 punkti 3 teises lauses nimetatud kinnisasja või selle osa omandiõiguse või selle omanikuna kasutamise ja käsutamise õiguse. Sätte mõte on maksustada kasvuhoonegaaside heitkoguse ühikuid, mis on samuti väärtpaberid, ning vormiliselt väärtpabereid ja osalusi, mis on sisuliselt kinnisasjad. Arvestades, et finantsteenuste maksuvabastus on sätestatud § 16 lõikes 2¹, siis sellest lähtuvalt muudetakse sätte sõnastust selliselt, et see hõlmaks üksnes osalusi ja väärtpabereid, mis annavad kinnisasja või selle osa omandiõiguse või selle omanikuna kasutamise ja käsutamise õiguse. Kui KMS § 16 lõike 2 punkti 3 alusel on kinnisasi või selle osa maksuvaba, siis ei maksustata ka osalust või väärtpaberit, mis annab sellise kinnisasja või selle osa omandiõiguse või omanikuna kasutamise ja käsutamise õiguse. Samas kui kinnisasjale maksuvabastust ei kohaldata, siis ei kohaldata seda ka osalusele ja väärtpaberile, mis annab õiguse sellisele kinnisasjale, mille maksuvabastust ei kohaldata.

Antud punkti sõnastusest jäetakse välja kasvuhoonegaaside heitkoguse ühikud, kuna selle nimetamiseks puudub vajadus. Finantsteenuste, sealhulgas väärtpaberitehingute maksuvabastused on sätestatud KMS § 16 lõikes 2¹. Punktis 7 on sätestatud maksuvabastus tehingutele nii oma kui ka klientide arvel väärtpaberituruseaduse § 2 lõike 1 punktides 1–7 sätestatud kaubeldavate väärtpaberitega. Väärtpaberituruseaduse § 2 lõike 1 punkt 8 sätestab väärtpaberina kasvuhoonegaaside heitkoguse ühiku atmosfääriõhu kaitse seaduse § 137 lõike 1 tähenduses. Kuna KMS § 16 lõike 2¹ punktis 7 ei nimetata väärtpaberituruseaduse § 2 punkti 8, siis seega ka kasvuhoonegaaside heitkoguse ühikule maksuvabastust ei rakendata. KMS § 16 lõike 2 punkti 6 muudatusega jäetakse välja kasvuhoonegaaside heitkoguse ühikut puudutav välistus, kuid muudatusega sisulist muudatust ei kaasne, kuna kasvuhoonegaaside heitkoguse ühikutele maksuvabastust ei rakendata.

3.1.8. Eelnõu § 1 punkt 20 – KMS § 19 lõike 1¹ punkt 2

Punkti 2 täpsustatakse arvestades KMS § 22 lõikes 1 sätestatud maksukohustuslasena registrist kustutamise korda ja lisatakse tingimus, et ka eelneval kalendriaastal ei olnud Eestis tekkinud käibe korral registreerimistingimused täidetud. Väikeettevõtete erikorda ehk maksuvabastust

kuni registreerimiskohustust tekitava käibe piirmäära ületamiseni on õigus rakendada vaid juhul, kui registreerimiskohustust ei ole tekkinud nii sellel kalendriaastal kui ka eelmisel kalendriaastal.

3.1.9. Eelnõu § 1 punkt 21 – KMS § 19 lõike 1¹ punkt 3

Koosmõjus KMS § 19 täiendamisega lõigetega 1² ja 1³ täpsustatakse õigusselguse huvides KMS § 19 lõike 1¹ punkti 3 sõnastust. Teise liikmesriigi isiku asukohariigi maksuhaldur annab isikule Eestis maksuvabastuse rakendamiseks registreerimisnumbri järelliitega „EX“ või eelteate muudatuse korral registreerimisnumbri kinnituse juhul, kui maksuhalduritevahelise infovahetuse käigus on Eesti maksuhaldur kinnitanud isiku vastavust KMS § 19 lõikes 1¹ punktis 2 sätestatud tingimustele, ehk sellele, et maksuvabastust taotleva isiku registreerimiskohustuse tingimused Eestis ei ole täidetud jooksva kalendriaastal ega olnud täidetud ka eelmisel kalendriaastal. Maksuhalduritevaheline asjaomane infovahetus on reguleeritud nõukogu määruse (EL) 904/2010 halduskoostöö ja teabevahetuse osas¹⁰ peatükis Xa.

3.1.10. Eelnõu § 1 punkt 22 – KMS § 19 lõiked 1² ja 1³

KMS § 19 täiendatakse sätetega, mille alusel maksuhaldur oma otsusega keeldub teise liikmesriigi ettevõtlusega tegelevale isikule väikeettevõtete erikorra rakendamise õiguse andmisest või lõpetab õiguse rakendada väikeettevõtete erikorda ehk maksuvabastust Eestis. Teise liikmesriigi isikule Eestis väikeettevõtete erikorra ehk maksuvabastuse rakendamise kohta tehtavas keelduvas või lõpetavas otsuses viitab maksuhaldur hetkel KMS § 19 lg 1¹ ning nõukogu määruse (EL) 904/2010 halduskoostöö ja teabevahetuse osas vastavalt artikli 37b lõigetele 2 või 3, kuid õigusselguse huvides sätestatakse maksuvabastuse rakendamise kohta keelduva või lõpetava otsuse alused KMS §-s 19.

Lõike 1² punkti 1 kohaselt maksuhaldur keeldub teise liikmesriigi ettevõtlusega tegelevale isikule maksuvabastuse rakendamise õiguse andmisest või lõpetab õiguse rakendada maksuvabastust Eestis, kui lõikes 1 sätestatud tingimused on täidetud ehk isiku kalendriaasta käibe piirmäär Eestis 40 000 eurot on ületatud või ületas eelmisel kalendriaastal.

Kui teise liikmesriigi isiku käive ületab jooksva kalendriaastal või ületas ka eelmisel kalendriaastal Eestis kehtestatud maksukohustuslasena registreerimise kohustuse tekkimise käibe piirmäära 40 000 eurot, siis teeb maksuhaldur maksuvabastuse rakendamise kohta kas keelduva või lõpetava otsuse, mille saadab isiku asukohariigi maksuhaldurile isikule kättesaadavaks tegemiseks. Selle otsuse alusel piirab isiku asukohariigi maksuhaldur isiku õigust väikeettevõtete erikorda ehk maksuvabastust rakendada välistades isikule väljastatud registreerimisnumbri järelliitega „EX“ kasutuse Eestis. Isikul on õigus pöörduda Eestis maksuvabastuse rakendamiseks antud keelduva otsuse vaidlustamiseks Eesti maksuhalduri poole.

Lõike 1² punkti 2 kohaselt maksuhaldur keeldub teise liikmesriigi ettevõtlusega tegelevale isikule maksuvabastuse rakendamise õiguse andmisest või lõpetab tema suhtes õiguse rakendada maksuvabastust Eestis, kui väikeettevõtete erikorra alusel Eestis maksuvabastust rakendada sooviv või maksuvabastust rakendav teise liikmesriigi isik registreeritakse tema esitanud avalduse alusel vastavalt KMS § 20 lõikele 2 Eestis maksukohustuslasena ehk enne, kui on tekkinud kohustus maksukohustuslasena registreerimiseks. Vältimaks olukorda, et isik on samaaegselt registreeritud nii maksuvabastuse rakendajana kui ka maksukohustuslasena, teeb maksuhaldur sellisel juhul väikeettevõtete erikorra alusel Eestis maksuvabastuse

¹⁰ [konsolideeritud TEKST: 32010R0904 — ET — 14.04.2025](#)

rakendamise kohta kas keelduva või selle rakendamist lõpetava otsuse, mille edastab isiku asukohariigi maksuhaldurile.

Lõikes 1³ sätestatakse lõikes 1² nimetatud otsuste jõustumise tähtajad. Kui isik on saanud õiguse rakendada Eestis maksuvabastust, siis lõike 1² punktis 1 nimetatud juhul jõustub maksuvabastuse rakendamise lõpetamise otsus maksuvabastuse tingimuse äralangemise kuupäeval. Kui isiku kalendriaasta käive on ületanud 40 000 eurot, siis vastavalt § 19 lõikele 1 tekib isikul kohustus registreerida end maksukohustuslasena. Erandina ei teki teise liikmesriigi isikul maksukohustuslasena registreerimise kohustust KMS § 19 lõikes 3 nimetatud juhul, kui isik on registreeritud teises liikmesriigis teenuse, ühendusesisese kaugmüügi ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu kauba võõrandamise käibemaksuga maksustamise erikorra rakendajana ja nimetatud käive Eestis kuulub maksustamisele selle erikorra alusel ehk Eestis tekkiv maksukohustus täidetakse oma asukohariigi kaudu. Kui isik on esitanud oma asukohariigile eelteate Eestis maksuvabastuse rakendamise alustamiseks, kuid isiku kalendriaasta käive on Eestis ületanud 40 000 euro piirmäära, teeb maksuhaldur maksuvabastuse rakendamisest keelduva otsuse, mis jõustub otsuses nimetatud kuupäeval. Lõike 1² punktis 2 nimetatud juhul jõustub maksuvabastuse rakendamise lõpetamise otsus isiku maksukohustuslasena registreerimise kuupäeval.

3.1.11. Eelnõu § 1 punktid 25 ja 54 – KMS § 19¹ lõige 1 ja § 43¹ lõige 2

Muudatusega täpsustatakse tingimusi, mille korral on maksukohustuslasel õigus rakendada väikeettevõtjate erikorda, mis puudutab teises liikmesriigis väikeettevõtjana tegutsemist (KMS § 19¹) ja ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi käibemaksuga maksustamise erikorda (IOSS) (KMS § 43¹). Kehtiva korra kohaselt on imporditud kauba kaugmüügi käibemaksuga maksustamise erikorda õigus rakendada maksukohustuslasena registreeritud isikul, ehk välistatud on ettevõtjad, kes ei ole maksukohustuslasena registreeritud. Muudatusega kehtestatakse sama põhimõtte ka juhuks, kui isik on saanud õiguse rakendada väikeettevõtete erikorda, ehk maksuvabastust teises liikmesriigis. Seega väikeettevõtete erikorda ei saa rakendada isik, kes on registreeritud imporditud kauba kaugmüügi käibemaksuga maksustamise erikorra rakendajana ja ka vastupidi, et imporditud kauba kaugmüügi käibemaksuga maksustamise erikorda ei saa rakendada isik, kes on registreeritud väikeettevõtete erikorra rakendajana. Muudatusega kaotatakse erinevate erikordade koosmõjus tekkiv ebakõla ühelt poolt teises liikmesriigis maksuvabastuse rakendamise õiguse (KMS § 19¹) ja teiselt poolt selles teises liikmesriigis võimaliku impordikäibemaksu tasumise kohustuse täitmise (§ 43¹) vahel.

3.1.12. Eelnõu § 1 punkt 26 – KMS § 19¹ lõige 2¹

Õigusselguse huvides täpsustatakse KMS §-i 19¹ ja lisatakse lõige 2¹, millega sätestatakse, et isik, kes on saanud õiguse rakendada teises liikmesriigis väikeettevõtete erikorda, peab rakendama selles teises liikmesriigis maksuvabastust kogu selles teises liikmesriigis toimuva käibe osas. Väikeettevõtete erikorda ei rakendata valikuliselt üksnes teatud tehingutele, mida pöördmaksustamise korras maksustada ei saa. Seega kui ettevõtja rakendab väikeettevõtete erikorda teises liikmesriigis, siis maksuvabastus kohaldub näiteks ka teise liikmesriigi maksukohustuslasele teenuse osutamisel. Sellisel juhul ei maksustata seda teenust 0% määraga, vaid see teenus on maksuvaba, kui isik rakendab väikeettevõtete erikorda ja temale on väljastatud registreerimisnumber järellitega „EX“. Samas ei teki teise liikmesriigi isikul väikeettevõtete erikorda rakendavalt isikult teenuse saamisel ka pöördmaksustamise kohustust ehk väikeettevõtete erikord ja tavakord üheaegselt ei kehti.

3.1.13. Eelnõu § 1 punkt 29 – KMS § 22 lõige 2²

KMS § 22 täiendatakse lõikega 2², mille alusel maksuhaldur kustutab ettevõtlusega tegeleva teise liikmesriigi isiku maksukohustuslasena registrist juhul, kui isik saab KMS § 19 lõikes 1¹ sätestatud tingimustel õiguse rakendada Eestis maksuvabastust ehk väikeettevõtete erikorda. Sellega välditakse olukorda, et teise liikmesriigi isik on registreeritud Eestis maksukohustuslasena ja samal ajal kehtib tal õigus Eestis ka maksuvabastust rakendada.

3.1.14. Eelnõu § 1 punkt 31 – KMS § 27 lõige 4

KMS § 27 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks. Nimetatud sätte alusel on maksuhalduril õigus kehtestada oma otsusega maksukohustuslase motiveeritud taotluse alusel talle kalendrikuust pikema maksustamisperioodi. Alates 2027. aasta 1. jaanuarist puudub võimalus kalendrikuust pikema maksustamisperioodi kehtestamiseks.

3.1.15. Eelnõu § 1 punkt 32 – KMS § 29 lg 1

KMS § 29 lõikest 1 jäetakse välja viide KMS § 16 lõike 2 punktile 6, kuna see ei ole antud kontekstis asjakohane, sest ei puuduta sisuliselt finantstehingute maksustamist (vt KMS § 16 lõike 2 punkti 6 muudatuse selgitust).

3.1.16. Eelnõu § 1 punktid 37, 39 ja 47 – KMS § 43 lõike 1 punktid 1, 2, 10 ja 11 ning lõige 11

Muudatusega täpsustatakse sätete sõnastust, mis puudutab maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena registreerimata isikut. Sisulist muudatust ei toimu. Lõike 1 punktides 1 ja 2 ning lõikes 11 täpsustatakse, et teenuse saaja antud juhul ei ole üheski liikmesriigis maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena registreeritud isik, kuna siin ei ole mõeldud üksnes Eestis maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena registreerimata isikut. Samuti täpsustatakse lõike 1 punktides 10 ja 11, kui võõrandatava kauba toimetamine soetajale algab ja lõpeb samas liikmesriigis, siis soetaja ei ole käibe tekkimise liikmesriigis maksukohustuslaena ega piiratud maksukohustuslasena registreeritud isik.

3.1.17. Eelnõu § 1 punkt 38 – KMS § 43 lõike 1 punkt 3

Ühendusevälise riigi isik, kelle ettevõtte asukoht on väljaspool ühendust ja kellel puudub ühenduses püsiv tegevuskoht ning kes osutab teenust üheski liikmesriigis maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena registreerimata isikule, võib valida KMS §-s 43 sätestatud teenuse, ühendusesisese kaugmüügi ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu kauba võõrandamise käibemaksuga maksustamise erikorra (OSS) rakendamiseks registreerimisriigiks Eesti. Samas, erikorra rakendamiseks ei ole oluline teenuse saaja asukoht vaid see, et teenuse osutamise koht on ühenduses. Seega kui teenust, mille käibe tekkimise koht on ühenduses osutatakse näiteks ühendusevälise riigi füüsilisele isikule, siis ka sellisel juhul on õigus rakendada erikorda. Elektroonilise side teenuse ja elektrooniliselt osutatava teenuse osutamisel üheski liikmesriigis maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena registreerimata isikule on käibe tekkimise koha määramisel oluline teenuse saaja asukoht. Kuid näiteks kinnisasjaga seotud teenuse (ehitamine, hindamine) ja kultuuri-, kunsti-, spordi-, hariduse- või meelelahutusteenuse (etendused, kontserdid, näitused) osutamisel üheski liikmesriigis maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena registreerimata isikule ei ole oluline teenuse saaja asukoht vaid vastavalt kas kinnisasja asukoht või ürituse toimumise asukoht.

Praktikas sätte sõnastuse muudatus muudatusi kaasa ei too, kuna erikorra rakendamisel sisuliselt järgitakse teenuse osutamise koha reegleid.

3.1.18. Eelnõu § 1 punkt 41 – KMS § 43 lõike 1 punktid 13–15

KMS § 43 lõikes 1 on sätestatud loetelu tehingutest, mille korral on maksukohustuslasel õigus teises liikmesriigis maksukohustuse täitmise lihtsustamiseks kohaldada KMS §-ga 43 kehtestatud teenuse, ühendusesisese kaugmüügi ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu kauba võõrandamise käibemaksuga maksustamise erikorda (OSS). Muudatusega lisatakse tehingute loetellu võrgu kaudu edastatava maagaasi või elektri-, soojus- või jahutusenergia võõrandamine isikule, kes ei ole käibe tekkimise liikmesriigis registreeritud maksukohustuslasena ega piiratud maksukohustuslasena. Nimetatud erikorra rakendamisel ei ole maksukohustuslane kohustatud registreerima ennast maksukohustuslasena teises liikmesriigis, kus käive toimub, vaid isik deklareerib ja tasub teises liikmesriigis maksustamisele kuuluva käibemaksu Eestis. Erikorra rakendamine lihtsustab näiteks elektriautodele laadimispunktide kaudu elektrit müüva ettevõtja maksukohustuse täitmist, kui sellise elektri müük toimub mitmes liikmesriigis. Erikorra rakendamine annab võimaluse ettevõtjal olla registreeritud üksnes oma asukoha liikmesriigis ja täita oma asukohariigi kaudu teistes liikmesriikides toimuv maksukohustus.

Võrgu kaudu edastatava maagaasi või elektri-, soojus- või jahutusenergia võõrandamine teises liikmesriigis seal maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena registreerimata isikule ei ole hõlmatud ühendusesisese kaugmüügi mõistega ja seetõttu kehtiva korra kohaselt ei ole sellise käibe korral õigust ka erikorda rakendada. Sellist käivet loetakse ajutiselt kuni 2028. aasta 30. juunini ühendusesiseseks kaugmüügiks üksnes antud erikorra rakendamise kontekstis (vt rakendussäte KMS § 46 lõige 30). Nimetatud võimalus on käibemaksudirektiivist tulenevalt planeeritud tähtjalisena, kuna eesmärk ei ole ühendusesisese kaugmüügi mõistet muuta ning alates 2028. 1. juulist näeb direktiiv ette asjaomase erikorra laiendamise, mis hõlmab lisaks ühendusesisesele kaugmüügile ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu kauba võõrandamisele ka muid tehinguid ja toiminguid, mille käibe tekkimise koht on teises liikmesriigis ja mida kauba saaja poolt ei maksustata. Näiteks lisatakse erikorra alla lisaks võrgu kaudu edastatavale maagaasile või elektri-, soojus- või jahutusenergiale, ka paigaldatava ja kokkupandava kauba võõrandamine, samuti kauba müük laevadel, lennukites ja rongides ning ka teise liikmesriiki üle viidud oma kauba võõrandamine isikule, kes ei ole käibe tekkimise liikmesriigis registreeritud maksukohustuslasena ega piiratud maksukohustuslasena, ehk lõpptarbijale (vt KMS § 43 lõike 1 muudatuste selgitusi seletuskirja punktis 3.2.).

3.1.19. Eelnõu § 1 punkt 45 – KMS § 43 lõige 5

Sõnastuse redaktsiooniline muudatus, millega sätte sisu ei muutu. Sättes sõnastusest jäetakse välja olukorrad, millal ühendusevälise riigi isikul, kelle puudub ühenduses püsiv tegevuskoht, on õigus erikorda (OSS) rakendada, kuna tegemist on lõikes 1 sätestatud olukordade kordamisega. Sõnastuse muudatuse tulemusena jääb ära vajadus alates 2028. 1. juulist erikorra laiendamise tõttu antud sätet vastavalt täiendada.

3.1.20. Eelnõu § 1 punkt 51 – KMS § 43 lõige 19

KMS § 43 lõikes 19 on sätestatud tähtajad, millal jõustuvad maksuhalduri otsused, mis puudutavad isiku teenuse, ühendusesisese kaugmüügi ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu kauba võõrandamise käibemaksuga maksustamise erikorra rakendamise lõpetamist. Muudatuse kohaselt jäetakse sättest välja neljas lause, mille kohaselt jõustub otsus selle elektroonilisele edastamisele järgneval päeval, kui erikorra rakendamise lõpetamine või erikorda rakendava isiku registrist kustutamine on seotud selle isiku poolt korduvalt erikorra rakendamiseks kehtestatud nõuete täitmata jätmisega, kuna see ei ole kooskõlas nõukogu rakendusmääruse (EL) nr 282/2011, millega sätestatakse ühist käibemaksusüsteemi käsitleva direktiivi 2006/112/EÜ rakendusmeetmed¹¹ (edaspidi *rakendusmäärus*) artikli 58 lõikes 2 sätestatud

¹¹[konsolideeritud TEKST: 32011R0282 — ET — 14.04.2025](#)

põhimõttega. Vastavalt rakendusmäärusele jõustub teenuse, ühendusesisese kaugmüügi ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu kauba võõrandamise käibemaksuga maksustamise erikorra rakendamise lõpetamise otsus nimetatud juhul otsuse saatmise kvartalile järgneva kvartali esimesel päeval, mis on sätestatud KMS § 43 lõike 19 teises lauses.

3.1.21. Eelnõu § 1 punkt 60 – KMS § 44 lõige 11

KMS §-i 44 lõiget 11 täiendatakse õigusselguse huvides punktiga 6. Lõikes 11 on loetletud tehingud ja toimingud, mille korral kassapõhise käibemaksuarvestuse erikorda ei rakendata. Muudatusega lisatakse loetellu KMS §-s 43 sätestatud teenuse, ühendusesisese kaugmüügi ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu kauba võõrandamise käibemaksuga maksustamise erikorra (OSS) rakendamisel erikorraga hõlmatud kauba võõrandamine või teenuse osutamine. Nimetatud muudatuse eesmärgiks on õigusselguse huvides sätestada, et kahe erineva erikorra (§-d 43 ja 44) rakendamisel kohaldatakse KMS §-ga 43 sätestatud erikorda vastavalt § 43 lõikes 2 sätestatud põhimõttele, et nimetatud erikorda kohaldatakse kõigi erikorraga hõlmatud kaupade ja teenuste maksustamisel. Näiteks, kui kassapõhist käibemaksuarvestuse erikorda rakendav maksukohustuslane võõrandab kaupu teise liikmesriiki füüsilisele isikule (ühendusesisene kaugmüük) ja teises liikmesriigis käibemaksukohustuse täitmiseks rakendab KMS §-ga 43 sätestatud erikorda, siis selliste tehingute osas ei määrata käibe tekkimise aega arvestades kassapõhise käibemaksuarvestuse erikorda vaid arvestades KMS §-s 11 sätestatud üldkorda.

3.1.22. Eelnõu § 1 punkt 62 – KMS § 44 lõige 13

KMS § 44 täiendatakse lõikega 13, millega luuakse maksuhaldurile õiguslik alus lõpetada maksukohustuslase õigus rakendada kassapõhist käibemaksuarvestuse erikorda juhul, kui maksukohustuslane ei vasta enam erikorra rakendamise tingimustele ehk tema kalendriaasta käibe piirmäär 200 000 eurot on ületatud ja ta ei ole maksuhaldurit erikorra rakendamisest loobumisest teavitanud eirates KMS § 44 lõikes 8 sätestatud kohustust.

3.1.23. Eelnõu § 1 punkt 63 – KMS § 46 lõige 29

Kuna alates 2027. aasta 1. jaanuarist puudub võimalus kasutada kalendrikuust pikemat maksustamisperioodi, siis kuni 2026. aasta 31. detsembrini tehtud maksuhalduri otsused, mis annavad õiguse teatud maksukohustuslastel kasutada kalendrikuust pikemat maksustamisperioodi, kaotavad kehtivuse.

3.1.24. Eelnõu § 1 punkt 63 – KMS § 46 lõige 30

Rakendussättega nähakse ette, et teises liikmesriigis maksukohustuse täitmist lihtsustava KMS §-ga 43 kehtestatud teenuse, ühendusesisese kaugmüügi ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu kauba võõrandamise käibemaksuga maksustamise erikorra (OSS) rakendamisel käsitatakse ühendusesisese kaugmüügina võrgu kaudu edastatava maagaasi või elektri-, soojus- või jahutusenergia võõrandamist teises liikmesriigis isikule, kes ei ole seal registreeritud maksukohustuslasena ega piiratud maksukohustuslasena. Selle tulemusena lihtsustatakse võrgu kaudu maagaasi või elektri-, soojus- või jahutusenergia teises liikmesriigis tekkiva käibe maksustamist andes õiguse sellise käibe korral rakendada KMS §-ga 43 kehtestatud erikorda. Nimetatud erikorra rakendamisel ei ole maksukohustuslane kohustatud registreerima ennast maksukohustuslasena teises liikmesriigis, kus käibe toimub, vaid isik deklareerib ja tasub teises liikmesriigis maksustamisele kuuluva käibemaksu Eestis. Võrgu kaudu edastatava maagaasi või elektri-, soojus- või jahutusenergia võõrandamine teises liikmesriigis seal maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena registreerimata isikule ei ole hõlmatud

ühendusesisese kaugmüügi mõistega ja seetõttu kehtiva korra kohaselt ei ole sellise käibe korral õigust ka erikorda rakendada. Erikorra rakendamine lihtsustab näiteks elektriautodele laadimispunktide kaudu elektrit müüva ettevõtja maksukohustuse täitmist, kui sellise elektri müük toimub mitmes liikmesriigis. Erikorra rakendamine annab võimaluse ettevõtjal olla registreeritud üksnes oma asukoha liikmesriigis ja täita oma asukohariigi kaudu teistes liikmesriikides toimuv maksukohustus. Sellist käivet loetakse ajutiselt kuni 2028. aasta 30. juunini ühendusesiseseks kaugmüügiks üksnes antud erikorra rakendamise kontekstis. Nimetatud võimalus on käibemaksudirektiivist tulenevalt planeeritud tähtajalisena, kuna eesmärk ei ole ühendusesisese kaugmüügi mõistet muuta ning alates 2028. 1. juulist näeb direktiiv ette asjaomase erikorra laiendamise, mis hõlmab lisaks ühendusesisesele kaugmüügile ja internetipõhise kauplemisskoha kaudu kauba võõrandamisele ka muid tehinguid ja toiminguid, mille käibe tekkimise koht on teises liikmesriigis ja mida kauba saaja poolt ei maksustata. Näiteks lisatakse erikorra alla lisaks võrgu kaudu edastatavale maagaasile või elektri-, soojus- või jahutusenergiale, ka paigaldatava ja kokkupandava kauba võõrandamine, samuti kauba müük laevadel, lennukites ja rongides ning ka teise liikmesriiki üle viidud oma kauba võõrandamine isikule, kes ei ole käibe tekkimise liikmesriigis registreeritud maksukohustuslasena ega piiratud maksukohustuslasena, ehk lõpptarbijale (vt KMS § 43 lõike 1 muudatuste selgitusi seletuskirja punktis 3.2.).

3.1.25. Eelnõu § 1 punkt 65 – KMS § 50 lõige 7

Muudatusega sätestatakse nõudmiseni varu regulatsiooni kehtivuse tähtaeg. Nõudmiseni varu regulatsioon kehtib kuni 2028. aasta 30. juunini. Seega nõudmiseni varuna käsitatakse KMS § 2 lõikes 3¹ sätestatud tingimustele vastavat kaupa, kui see toimetatakse teise liikmesriiki 2028. aasta 30. juunil või enne seda. Kuna nõudmiseni varu on seotud 12-kuulise perioodiga, mille jooksul tuleb nõudmiseni varu teises liikmesriigis võõrandada, siis sellest tulenevalt kehtestatakse rakendussäte, mille kohaselt 2028. aasta 30. juunini Eestist teise liikmesriiki või teisest liikmesriigist Eestisse nõudmiseni varuna toimetatud kaubale kohaldatakse kuni 2028. aasta 30. juunini kehtinud nõudmiseni varu regulatsiooni (vt seletuskirja punkt 3.2.21.).

3.1.26. Eelnõu § 1 punkt 66 – KMS-i normitehnilise märkuse täiendamine

Normitehnilist märkust muudetakse, lisades viite ülevõetavale direktiivile.

3.2. Muudatused, mis jõustuvad 2028. aasta 1. juulil

3.2.1. Eelnõu § 1 punktid 3, 14, 23, 24, 28, 33 ja 61 – KMS § 3 lõige 6 punkt 7, § 10¹ lõige 11, 19 lõige 3, § 19 lõige 3¹, § 22 lõige 2¹, § 35 lõige 13 ja § 44 lõige 11

Sellistes sätetes, kus on nimetatud KMS §-ga 43 sätestatud erikorda (OSS), muudetakse sõnastust, kuna eelnõu kohaselt erikorra pealkiri muutub tulenevalt erikorra rakendusala laiendamisest 2028. aasta 1. juulist (vt seletuskirja punkt 3.2.10.).

3.2.2. Eelnõu § 1 punkt 5 – KMS § 7 lõige 1 punkt 3

Seoses KMS §-ga 43³ oma kaupade üleviimise erikorra kehtestamisega täpsustatakse sätet, et ka nimetatud erikorra rakendamisel on erikorra alusel deklareeritud kauba teise liikmesriiki toimetamine ühendusesisene käive. See on maksustatud 0% määraga, kuid erisusena muust ühendusesisemisest käibest seda käibedeklaratsioonil ühendusesisese käibe andmekoosseisus ei kajastata (vt seletuskirja punkt 3.2.8.).

3.2.3. Eelnõu § 1 punkt 7 – KMS § 7 lõige 5

KMS §-s 7 on sätestatud kauba ühendusesisene käive. Juhtudel, kui ühendusesisese käibena käsitatava oma kaupade toimetamine teise liikmesriiki toimub nõ vahendaja kaudu, ehk et kaubad toimetab teise liikmesriiki kauba omaniku nimel teine isik, siis selleks, et kauba omanikul oleks võimalik vastav ühendusesisene käive kas käibedeklaratsiooni ühendusesisese käibe andmekoosseisus või oma kaupade üleviimise erikorra käibedeklaratsioonil õigeaegselt kajastada või vajadusel end teises liikmesriigis maksukohustuslasena registreerida, siis on vajalik kehtestada sellisele teise isiku nimel tegutsevale isikule kohustus kauba omanikku teavitada kaupade teise liikmesriiki üleviimisest, kui see pole tehtud kauba omaniku selgesõnalisel taotlusel. Selline olukord võib tekkida näiteks teises liikmesriigis asuva ostja kaubaga varustamisel, kui kauba omanik on andnud õiguse teisele isikule oma nimel vastavalt kokkulepitud tingimustele kaupade teise liikmesriiki ostjale toimetamiseks.

3.2.4. Eelnõu § 1 punktid 9 ja 11 – KMS § 10¹ lõiked 2 ja 6

KMS §-s 10¹ on sätestatud ühendusesisese kaugmüügi ja isikule, kes ei ole üheski liikmesriigis registreeritud maksukohustuslasena ega piiratud maksukohustuslasena, osutatava elektroonilise side teenuse ja elektrooniliselt osutatava teenuse käibe tekkimise koht.

Üheski liikmesriigis maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena registreerimata isikule vahendusteenuse osutamisel määratakse käibe tekkimise koht üldjuhul vahendatava tehingu käibe tekkimise koha järgi (KMS § 10 lõige 2 punkt 11 ja lõige 4 punkt 8). Samas elektrooniliselt osutatavate teenuste üheski liikmesriigis maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena registreerimata isikule osutamisel on käibe tekkimise koht teenuse saaja asukoht (KMS § 10¹ lõiked 2 ja 6). Internetipõhise kauplemiskoha poolt automaatse, inimsekkumist mitterõudva kauba või teenuse kättesaadavaks tegemise teenus on elektrooniliselt osutatav teenus, mistõttu käibe tekkimise koht kehtiva korra kohaselt erineb vahendusteenuse käibe tekkimise kohast. Muudatusega nähakse ette, et kui kauba võõrandamine või teenuse osutamine tehakse üheski liikmesriigis maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena registreerimata või ettevõtlusega mittetegelevale ühendusevälise riigi isikule võimalikuks internetipõhise kauplemiskoha kaudu, siis selline kauplemiskoha poolt maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena registreerimata isikule osutatava teenuse käibe tekkimise koht on sama, mis kauplemiskoha vahendusel müüdava kauba või teenuse käibe tekkimise koht. Näiteks kui Eesti füüsiline isik, kes ei ole registreeritud maksukohustuslasena osutab majutusteenuse vahendust pakkuva internetipõhise kauplemiskoha kaudu majutust Hispaanias, siis kauplemiskoha osutatav teenus sellele isikule kuulub maksustamisele Hispaanias. Sama kehtib ka juhul, kui kauplemiskoha osutatava teenuse eest tasub majutusteenuse saaja (*guest fee*). Kehtiva korra kohaselt, eeldusel, et tegemist on elektrooniliselt osutatava teenusega, on sellisel juhul käibe tekkimise koht Eesti.

3.2.5. Eelnõu § 1 punkt 16 – KMS § 15 lõige 3 punkt 16

KMS § 15 lõikes 3 on sätestatud 0%-ga maksustatavate kaupade loetelu. Lõikesse lisatakse punkt 16, mille kohaselt maksustatakse 0%-se määraga kauba ühendusesisene soetus juhul, kui see kaup on teise liikmesriigi maksukohustulase poolt deklareeritud oma kaupade üleviimise erikorra alusel. Näiteks, kui Läti maksukohustulane rakendab oma kaupade üleviimise erikorda kaupade lähetamisel Eestisse, siis Läti maksukohustulase kaupade ühendusesisene soetus on maksustatud 0%-se määraga ning tal ei teki sellelt kaubalt Eestis maksukohustuslasena registreerimise kohustust aga ka käibemaksu arvestamise ega tasumise kohustust. Sellise kauba müük Eestis maksukohustulasele maksustatakse Eesti maksukohustulase poolt pöördmaksustamist rakendades ning müük maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena registreerimata isikule tuleb Läti maksukohustuslasel

deklareerida ja tasuda Lätis ühendusesisese kaugmüügi ning teatavate kaupade ja teenuste käibemaksuga maksustamise erikorda (OSS) rakendades.

3.2.6. Eelnõu § 1 punkt 17 – KMS § 15 lõige 3¹

Vastavalt KMS § 15 lõike 3 punktile 2 maksustatakse kauba ühendusesisene käive 0% määraga. KMS § 15 lg 3¹ alusel ei ole õigust 0% määra rakendada, kui oma kauba teise liikmesriiki toimetaja teises liikmesriigis maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena registreerimise number või selle kauba ühendusesisene käive ei ole deklareeritud käibedeklaratsioonil ühendusesisese käibe andmekooseisus. Kui oma kauba teise liikmesriiki toimetamisel rakendab maksukohustuslane KMS §-ga 43³ sätestatud oma kaupade üleviimise erikorda, siis sellisel juhul kohaldatakse 0%-st maksumäära olenemata sellest, et maksukohustuslasel ei ole teises liikmesriigis käibemaksukohustuslasena registreerimise numbrit ja sellist kauba üleviimist ei deklareerita ka käibedeklaratsioonil ühendusesisese käibe andmekooseisus. Sellest tulenevalt on vastavalt sätet täpsustatud.

3.2.7. Eelnõu § 1 punkt 27 – KMS § 21 lõige 2¹

KMS § 21 lõikes 2¹ on sätestatud ettevõtlusega tegeleva välisriigi isiku piiratud maksukohustuslasena registreerimise kohustus. Piiratud maksukohustuslasena registreerimise kohustus tekib ühendusesisesel kaupade soetamisel. Muudatusega välistatakse piiratud maksukohustuslasena registreerimise kohustusest isikud, kes soetavad ühendusesiseselt kaupa, mis on Eestisse toimetatud isiku asukohariigis oma kaupade üleviimise erikorda rakendades. Oma kaupade üleviimise erikorra rakendamisel ei teki isikul teises liikmesriigis, kuhu kaup toimetatakse registreerimise kohustust. Selline ühendusesisene soetus on maksustatud 0%-se maksumääraga.

3.2.8. Eelnõu § 1 punkt 30 – KMS § 27 lõige 1⁵

Vastavalt KMS § 27 lõikele 1⁵ kajastatakse käibedeklaratsioonil ühendusesisese käibe andmed, milleks on kauba ühendusesisene käive ning samuti nõudmiseni varuna teise liikmesriiki toimetatud oma kauba andmed. Ühendusesisese käibe andmetena deklareeritakse ka teenused, mis teise liikmesriigi maksukohustuslasele osutamisel maksustatakse üldreegli kohaselt (KMS § 10 lõige 4 punkt 9) teenuse saaja poolt.

Punkti 1 muudetakse tulenevalt nõudmiseni varu regulatsiooni kehtetuks tunnistamisest ja KMS §-s 43³ uue oma kaupade erikorra kehtestamisest. Muudatusega jäetakse ühendusesisese käibena deklareeritavate andmete loetelust välja ühendusesisese käibena käsitatav teise liikmesriiki toimetatud oma kaup, mis deklareeritakse KMS §-s 43³ sätestatud oma kaupade üleviimise erikorra alusel kehtestatud deklaratsioonil. Sätte tekstist jäetakse välja nõudmiseni varu, kuna nõudmiseni varu regulatsioon tunnistatakse kehtetuks.

Punkti 2 muudatusega laiendatakse selle ulatust. Punkti 2 alusel deklareeritakse ühendusesisese käibe andmetena lisaks teises liikmesriigis pöördmaksustamisele kuuluvatele teenustele ka kaubad. Näiteks deklareeritakse ühendusesisese käibe andmete koosseisus oma kaupade üleviimise erikorra alusel teise liikmesriiki toimetatud kauba võõrandamine teises liikmesriigis maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena registreeritud isikule, kellel sellisel juhul tekib pöördmaksustamise kohustus. Selline maksukäsitlus on seotud alates 2028. aasta 1. juulist kehtiva käibemaksudirektiivi artikli 194 muudatusega, mille alusel on üldpõhimõtteks, et kui maksukohustuslasele võõrandab kaup või osutab teenust teise liikmesriigi maksukohustuslane, kellel puudub kauba või teenuse saaja liikmesriigis asukoht või püsiv tegevuskoht, siis rakendatakse alati pöördmaksustamist ehk maksukohustus tekib saajal. Hetkel

on liikmesriikidel õigus, mitte kohustus, kehtestada oma riigis selline üldine pöördmaksustamise kohustus, mistõttu liikmesriikide praktika on erinev. Eesti rakendab üldist pöördmaksustamise kohustust, mis vähendab välisriigi isikute halduskoormust Eestis. Eesti maksukohustuslaste käibemaksukohustus teistes liikmesriikides sõltub hetkel sellest, kas sihtriik rakendab üldist pöördmaksustamist või mitte.

Käibedeklaratsiooni andmete töötlemine toimub maksukorralduse seaduse (MKS) alusel. MKS 1. peatüki 3. jaos (§-d 17–25) on sätestatud maksukohustuslaste registriga seonduv regulatsioon. Paragrahvi 17 lõike 1 punktid 1 ja 2 sätestavad:

(1) Maksukohustuslaste register (edaspidi *register*) on riigi infosüsteemi kuuluv ning erinevaid rakendusi, alamregistreid ja süsteeme koondav andmekogu, mille eesmärgid on:

- 1) andmete kogumine maksuseadustest ja teistest seadustest tulenevate ülesannete täitmiseks;
- 2) arvestuse pidamine maksude ja tasude määramiseks, nende tasumise õigsuse kontrollimiseks ja nende sissenõudmiseks.

3.2.9. Eelnõu § 1 punkt 34 – KMS § 37 lõige 2¹

KMS § 37 lõikega 2¹ on kehtestatud arve väljastamise tähtaeg piiriüleste tehingute korra. See hõlmab ühendusesisest käivet ja KMS § 10 lõike 4 punktis 9 nimetatud teenuse osutamist teise liikmesriigi maksukohustuslasele või piiratud maksukohustuslasele. Nendel juhtudel tuleb arve esitada kauba lähetamisele või kättesaadavaks tegemise või teenuse osutamise kuule järgneva kalendrikuu 15. kuupäevaks. Muudatusega nähakse ette sama tähtaeg arve väljastamiseks ka muudele piiriülestele tehingutele, millele rakendatakse pöördmaksustamist. See on seotud käibemaksudirektiivist tuleneva üldise pöördmaksustamise kohustuse põhimõtte kehtestamisega, mis kehtiva korra kohaselt on liikmesriikidele vabatahtlik. Sellest tulenevalt ühtlustatakse ka arve väljastamise tähtajad juhtudel, kui kauba või teenuse saajal teises liikmesriigis tekib tehingu pöördmaksustamise kohustus. Näiteks, maksukohustuslane on toimetanud kaubad teise liikmesriiki rakendades oma kaupade üleviimise erikorda, mille korral kaupade sihtriigis maksukohustuslasena registreerimise ega ühendusesiseselt soetuselt maksukohustust ei teki. Nende kaupade teises liikmesriigis maksukohustuslasele võõrandamisel tuleb väljastada arve vastavalt KMS § 37 sätestatud nõuetele käibe tekkimise kuule järgneva kuu 15. kuupäevaks.

3.2.10. Eelnõu § 1 punktid 35, 36, 40 ja 42 – KMS § 43 pealkiri ja lõige 1

Muudatustega laiendatakse KMS §-s 43 sätestatud teenuse, ühendusesisese kaugmüügi ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu kauba võõrandamise käibemaksuga maksustamise erikorda (OSS), millega lihtsustatakse teises liikmesriigis maksukohustuse täitmist kauba müümisel või teenuse osutamisel käibe tekkimise liikmesriigis maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena registreerimata isikule, ehk lõpptarbijale.

Sellest tulenevalt muudetakse ka §-i 43 pealkirja ja lõike 1 sõnastust. Alates 2028. aasta 1. juulist on kõnealuse erikorra nimetus „Ühendusesisese kaugmüügi ning teatavate kaupade ja teenuste käibemaksuga maksustamise erikord“.

Kehtiv erikord hõlmab käibe tekkimise liikmesriigis maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena registreerimata isikule osutatavaid teenuseid, mille käibe tekib teises liikmesriigis ja ühendusevälise riigi isiku poolt osutatavaid teenused ning samuti ka ühendusesisest kaugmüüki ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu ühendusevälise riigi isiku kauba võõrandamist Eestis. Kavandatavate muudatustega laiendatakse erikorra rakendusala lisaks ühendusesisesele kaugmüügile kõikidele kaupadele, mille käibe tekib liikmesriigis, kus ei ole kauba võõrandaja asukoht või püsiv tegevuskoht ja kauba saaja on maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena registreerimata isik.

Erikorra rakendusallasse lisatakse järgmiste kaupade käive.

1. Paigaldatava ja kokkupandava kauba võõrandamine teise liikmesriigi isikule, kes ei ole registreeritud maksukohustuslasena ega piiratud maksukohustuslasena liikmesriigis, kus käive tekib (käibemaksudirektiivi artikkel 36) – lõike 1 punktid 16 ja 17.

Näiteks, kui Eesti ettevõtja võõrandab Lätis asuvale füüsilisele isikule seadme koos paigaldamise teenusega ja ettevõtja ei ole KMS § 19¹ alusel väikeettevõtete erikorra rakendaja Lätis, siis tekib Lätis maksukohustus, mis on võimalik täita antud erikorda rakendades ning sellisel juhul ei teki kauba võõrandajal Lätis maksukohustuslasena registreerimise kohustust.

2. Kaup, mis võõrandatakse rongis või vee- või õhusõiduki pardal isikule, kes ei ole üheski liikmesriigis registreeritud maksukohustuslasena ega piiratud maksukohustuslasena ja sellise käibe tekkimise koht on teises liikmesriigis (käibemaksudirektiivi artikkel 37) – lõike 1 punktid 19 ja 20.

Sellise kauba, mis võõrandatakse vee- või õhusõiduki pardal või rongis on käibe tekkimise koht reisijateveo lähtepunkt. Seega selline käive maksustatakse selles liikmesriigis kust vee- või õhusõiduk või rong väljub vastavalt selles riigis kehtivale maksumäärale. Näiteks Tallinn–Helsingi liinil sõitval veesõidukil on Tallinnast väljuval suunal reisijatele kaasamüüdava kauba käibe tekkimise koht Eesti, seega maksustamisel kohaldatakse Eestis kehtivaid käibemaksumäärasid. Helsingist väljumisel on käibe tekkimise koht Soome ja kaupade maksustamisel kohaldatakse Soomes kehtivaid käibemaksumäärasid ning selliselt käibelt tekkiv maksukohustus Soomes on õigus täita erikorda rakendades.

3. Kauba võõrandamine teises liikmesriigis isikule, kes ei ole üheski liikmesriigis registreeritud maksukohustuslasena ega piiratud maksukohustuslasena ja sellise käibe tekkimise koht on teises liikmesriigis – lõike 1 punktid 22 ja 23. Näiteks teises liikmesriigis ladustatud kaupade müük, oma kauba üleviimise erikorra alusel teise liikmesriiki toimetatud kauba müük ning kauba müük näitustel ja messidel ning turgudel.

5. Oma kauba üleviimise erikorra (KMS § 43³) alusel deklareeritud kauba omatarve teises liikmesriigis – lõike 1 punkt 25.

Kauba omatarve on maksukohustuslase poolt tema ettevõtte vara hulka kuuluva kauba tasuta võõrandamine, samuti ettevõtte vara hulka kuuluva kauba tasuta kasutamine maksukohustuslase enda, tema töötaja, teenistuja või juhtimis- või kontrollorgani liikme poolt isiklikuks tarbeks või muul ettevõtlusega mitteseotud eesmärgil (KMS § 2 lõige 6).

6. Maksukohustuslasel, kelle ettevõtte asukoht on väljaspool ühendust ja kellel puudub ühenduses püsiv tegevuskoht, on õigus rakendada erikorda, kui ta ühenduses, sealhulgas Eestis, võõrandab käibe tekkimise kohas maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena registreerimata isikule kaupa rongis või vee- või õhusõiduki pardal või paigaldatava ja kokkupandava kauba või kaupa nt messidel vastavalt lõike 1 punktides 18, 21 ja 24 nimetatud juhtudele. Seega, kui ühendusevälise riigi isik, kellel puudub ühenduses püsiv tegevuskoht on registreeritud Eestis erikorra rakendajana, siis saab ta OSS deklaratsioonil kajastada kõik ühenduses punktides 22–25 nimetatud käibed, sealhulgas need, mille käibe tekkimise koht on Eesti.

3.2.11. Eelnõu § 1 punkt 43 – KMS § 43 lõige 1¹

KMS §-i 43 lisatakse lõige 1¹, mille kohaselt ei ole õigust Eestis rakendada ühendusesisese kaugmüügi ning teatavate kaupade ja teenuste käibemaksuga maksustamise erikorda (OSS), kui isik on valinud selle erikorra või siis oma kaupade üleviimise erikorra rakendamiseks juba mõne teise liikmesriigi. Muudatus puudutab ühendusevälise riigi isikuid. Liikmesriigis

asukohta omavad isikud ei saagi valida nimetatud erikorra rakendamise kohta – see on alati isiku asukohariik, kuid ühendusevälise riigi isikud võivad valida erikorra rakendamiseks liikmesriigi. Sätte eesmärk on vältida seda, et isik rakendab ühendusesisese kaugmüügi ning teatavate kaupade ja teenuste käibemaksuga maksustamise erikorda ning oma kaupade üleviimise erikorda erinevates liikmesriikides. Isik võib valida kas ühe või mõlema erikorra rakendamise, kuid esimene valik määrab selle, kus tal on õigus teist erikorda rakendada. Mõlema erikorra rakendamiseks on registreerimisliikmesriik alati sama.

3.2.12. Eelnõu § 1 punkt 44 – KMS § 43 lõige 3

KMS § 43 lõike 3 kohaselt ei rakendata ühendusesisese kaugmüügi ning teatavate kaupade ja teenuste käibemaksuga maksustamise erikorda (OSS) sellise teenuse osutamisel, mille käibe tekkimise koht on Eestis või teises liikmesriigis, kus asub ka tema püsiv tegevuskoht. Muudatusega välistatakse nimetatud erikorra rakendamine ka juhul, kui isik võõrandab ühendusesisese kaugmüügi tingimustele vastavalt kauba, mis on maksustatud kasutatud kauba, originaalkunsteose ning kollektiooni- ja antiikeseme edasimüügi käibemaksuga maksustamise erikorra või avalikul enampakkumisel müüdü kasutatud kauba, originaalkunsteose, kollektiooni- ja antiikeseme müügi käibemaksuga maksustamise erikorra alusel. Nimetatud erikordade alusel maksustatud kauba ühendusesisese käibe tekkimise koht on Eesti vastavalt KMS § 9 lõike 1 punktile 7 ning selline käive deklareeritakse käibedeklaratsioonil. Tegemist on sätte täpsustusega õigusselguse huvides.

3.2.13. Eelnõu § 1 punkt 46 – KMS § 43 lõige 10

KMS § 43 lõikes 10 on sätestatud kohustus esitada iga kvartali kohta ühendusesisese kaugmüügi ning teatavate kaupade ja teenuste käibemaksuga maksustamise erikorraga (OSS) hõlmatud kaupade ja teenuste käibedeklaratsioon. Nimetatud käibedeklaratsioonis esitatakse maksustamisele kuuluva käibe andmed. Erikorraga hõlmatud kaupade ja teenuste käibedeklaratsioonil esitatavate andmete loetelu on kehtestatud komisjoni rakendusmääruse (EL) 2020/194, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EL) nr 904/2010 üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses erikorraga, mida kohaldatakse maksukohustuslaste suhtes, kes osutavad teenuseid maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena registreerimata isikule, tegelevad kaupade kaugmüügiga ja teatavate riigisiseste kaubatarnetega, III lisas. Kehtiva korra kohaselt ei deklareerita antud erikorra käibedeklaratsioonil 0%-se maksumääraga käivet. Muudatusega sätestatakse, et erikorraga hõlmatud kaupade ja teenuste käibedeklaratsioonil deklareeritakse ka 0%-se maksumääraga käive arvestades, et direktiivi kohaselt on liikmesriigil õigus siseriiklikult teatud kaupadele ja teenustele kehtestada vähendatud käibemaksu määr, sealhulgas 0%-line maksumäär. See hõlmab ka näiteks kauba või teenuse müüki diplomaatilisele esindajale või esindusele, rahvusvahelise organisatsiooni esindajale või esindusele, mis on vastavalt direktiivi artikli 151 kohaselt 0%-se maksumääraga maksustatavad tehingud.

3.2.14. Eelnõu § 1 punkt 48 – KMS § 43 lõige 13

KMS § 43 lõikes 13 sätestatakse ühendusesisese kaugmüügi ning teatavate kaupade ja teenuste käibemaksuga maksustamise erikorraga (OSS) hõlmatud kaupade ja teenuste käibedeklaratsiooni andmete muudatuste esitamise kord.

Kui erikorraga hõlmatud kaupade ja teenuste käibedeklaratsiooni andmeid on vaja muuta enne deklaratsiooni esitamise tähtaega, lisatakse muudatused asjaomasele deklaratsioonile. Kui on vaja muuta varasemate perioodide andmeid, siis need esitatakse jooksva kvartali kohta esitataval deklaratsioonil, ehk kvartalile järgneval kuul. Sätte muudatus üldpõhimõtet ei muuda, et varasemate perioodide andmete muudatused tuleb teha jooksva kvartali asjaomasel

deklaratsioonil. Kuid juhul, kui deklaratsiooni andmeid tuleb muuta deklaratsioonil, mille esitamise tähtaeg pole veel saabunud, siis need muudatused lisatakse asjaomase perioodi kohta esitatud käibedeklaratsioonile. Näiteks, kui isik on oktoobris esitanud 3. kvartali kohta erikorraga hõlmatud kaupade ja teenuse deklaratsiooni, siis selle deklaratsiooni muutmise vajadusel tehakse muudatused sellel samal 3. kvartali kohta esitatud deklaratsioonil, kuna deklaratsiooni esitamise tähtaeg on 31. oktoobril, ehk et tähtaeg pole veel saabunud.

3.2.15. Eelnõu punktid 49, 50 ja 53 – KMS § 43 lõiked 15, 16 ja 21

Erikorra rakendajal on kohustus pidada ühendusesisese kaugmüügi ning teatavate kaupade ja teenuste käibemaksuga maksustamise erikorraga (OSS) hõlmatud tehingute üle üksikasjalikku arvestust. Andmete loetelu, mida peab erikorra rakendaja säilitama ja maksuhalduri nõudmisel tegema elektrooniliselt kättesaadavaks on sätestatud rakendusmääruse artiklis 63c arvestades muudatusi vastavalt nõukogu rakendusmäärusele (EL) 2025/518, millega muudetakse rakendusmäärust (EL) nr 282/2011 teatavate käibemaksukordadega seoses nõutava teabe osas¹².

Vastavalt rakendusmääruse artikli 63c lõikele 1 tuleb erikorda rakendaval isikul säilitada järgmist teavet:

- 1) liikmesriik, kuhu kaup võõrandati või teenust osutati;
- 2) võõrandatud kauba kirjeldus ja kogus või osutatud teenuse liik; kohaldataval juhul märge selle kohta, kas tegemist on direktiivi 2006/112/EÜ artikli 16, 18 või 26 kohase kaupade tarnimise või teenuste osutamisega pärast üleviimist oma kaupade üleviimise korra alusel;
- 3) asjaomane teave korrigeerimiste kohta vastavalt direktiivi 2006/112/EÜ X jaotise 5. peatükile pärast üleviimist oma kaupade üleviimise korra alusel;
- 4) kauba võõrandamise või teenuse osutamise kuupäev;
- 5) maksustatav summa ja kasutatav vääring;
- 6) maksustatava summa hilisem suurendamine või vähendamine;
- 7) kohaldatav käibemaksumäär, kui see on asjakohane;
- 8) mahaarvamisõigusega maksuvabastuse korral viide direktiivi 2006/112/EÜ kohaldatavale sättele või vastavale riigisisesele sättele;
- 9) tasumisele kuuluv käibemaksusumma ja kasutatav vääring, kui see on asjakohane;
- 10) saadud maksete laekumise kuupäev ja summa;
- 11) enne kauba võõrandamist või teenuse osutamist saadud ettemaksed;
- 12) arve väljastamise korral arves sisalduv teave;
- 13) teenuse puhul teave, mida kasutatakse teenuse osutamise koha kindlaksmääramiseks, ning kauba puhul teave, mida kasutatakse kauba saajale toimetamise algus- ja lõppkoha kindlaksmääramiseks;
- 14) tõendid kauba võimaliku tagastamise kohta, sealhulgas maksustatav summa ja kohaldatav käibemaksumäär, kui see on asjakohane;
- 15) KMS § 4 lõikes 1³ nimetatud juhul maksukohustuslase nimi, postiaadress ja e-posti aadress või veebisait, kelle kauba võõrandamine on internetipõhise kauplemiskoha kaudu võimalikuks tehtud, ning võimaluse korral:
 - kauba võõrandaja käibemaksukohustuslasena registreerimise number või riiklik maksuviitenumber;
 - kauba võõrandaja pangakonto number või virtuaalkonto number.

Tulenevalt erikorra rakendusala laiendamisest on võrreldes kehtiva korraga laiendatud ka säilitatavate andmete loetelu. Säilitatavate andmete loetellu on lisatud näiteks 0%-se maksumääraga maksustatavad tehingud arvestades, et liikmesriikidel on õigus ühe vähendatud

¹² [L_202500518ET.000101.fmx.xml](#)

määrana rakendada teatud kaupadele ja teenustele 0%-st maksumäära, lisaks on erikorda hõlmatud ka diplomaatiliste ja konsulaarkokkulepete alusel 0% määraga maksustatavad tehingud. Oma kaupade üleviimise erikorra rakendamisel tuleb ühendusesisese kaugmüügi ning teatavate kaupade ja teenuste käibemaksuga maksustamise erikorda rakendada ka teise liikmesriiki üle viidud kaupade omatarbe maksustamisel ning vajadusel ka maha arvatud sisendkäibemaksu korrigeerimisel tekkiva maksukohustuse korral. Lisaks on platvormil kohustus säilitada andmeid lisaks platvormi kaudu võõrandatava kauba kohta ka sellise kauba võõrandaja kohta.

Lõigete 16 ja 21 sõnastust täpsustatakse koosmõjus lõike 15 muudatusega. Sarnaselt muudetakse ka ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi käibemaksuga maksustamise erikorda (KMS § 43¹ lõiked 16 ja 24).

3.2.16. Eelnõu § 1 punktid 52 ja 58 – KMS § 43 lõige 20 ja § 43¹ lõige 22

Kui isik arvatakse kas KMS §-s 43 sätestatud ühendusesisese kaugmüügi ning teatavate kaupade ja teenuste käibemaksuga maksustamise erikorra (OSS) või KMS §-s 43¹ sätestatud ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi käibemaksuga maksustamise erikorra (IOSS) rakendamisest välja erikorra korduva rikkumise põhjusel, siis kaotab isik õiguse rakendada nii KMS §-des 43 ja 43¹ kui ka KMS §-s 43³ sätestatud oma kaupade üleviimise erikorda kahe aasta jooksul mistahes liikmesriigis alates erikorra rakendamise lõpetamise otsuse jõustumise kuule järgnevast kuust

3.2.17. Eelnõu § 1 punkt 55 – KMS § 43¹ lõige 3

Vastavalt KMS § 43¹ lõike 2 punktile 2 on ühendusevälise riigi isikul, kellel puudub ühenduses püsiv tegevuskoht õigus kohaldada ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi käibemaksuga maksustamise erikorda (IOSS) juhul, kui ta on määranud vahendaja, kes tema eest ja nimel on kohustatud erikorras sätestatud kohustusi täitma. Endale vahendaja määramise kohustust maksukohustuslasel või teise liikmesriigi maksukohustuslasel ei ole, aga samas nad võivad seda teha. Mitteresidendist erikorra kohaldaja vahendajana on õigus tegutseda mitteresidendi maksuesindajal maksukorralduse seaduse tähenduses. Mitteresidendi maksuesindajana tegutsemise tingimused on sätestatud maksukorralduse seaduse¹³ §-s 8¹.

3.2.18. Eelnõu § 1 punkt 56 – KMS § 43¹ lõige 12

KMS § 43¹ lõikes 12 sätestatakse imporditud kauba kaugmüügi (IOSS) käibedeklaratsiooni andmete muudatuste esitamise kord. Sarnaselt KMS § 43 lõike 13 muudatusega, mis puudutab ühendusesisese kaugmüügi ning teatavate kaupade ja teenuste käibemaksuga maksustamise erikorra (OSS) käibedeklaratsiooni muudatusi, ka imporditud kaupade käibedeklaratsiooni muudatused perioodi kohta, mille deklaratsiooni esitamise tähtaeg pole veel saabunud, lisatakse asjaomasele käibedeklaratsioonile. Kui muudatusi on vaja teha eelneva perioodi kohta esitatud imporditud kauba kaugmüügi käibedeklaratsioonil, siis need muudatused esitatakse jooksva kuu deklaratsiooni andmekoosseisus.

2.3.19. Eelnõu § 1 punkt 57 – KMS § 43¹ lõige 15

Ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi käibemaksuga maksustamise erikorra (IOSS) rakendajal on kohustus pidada erikorraga hõlmatud tehingute üle üksikasjalikku arvestust. Sarnaselt KMS §-ga 43 sätestatud erikorraga on ka ühendusevälisest riigist

¹³ [Maksukorralduse seadus–Riigi Teataja](#)

imporditud kauba kaugmüüki puudutav andmete loetelu, mille peab erikorra rakendaja säilitama ja maksuhalduri nõudmisel tegema elektrooniliselt kättesaadavaks sätestatud rakendusmääruse artiklis 63c. Võrreldes kehtiva korraga on andmeloetellu lisatud 0%-määraga maksustatava kauba korral viite lisamine 0% määra aluseks olevale käibemaksudirektiivi või siseriikliku seaduse sättele. Lisaks juhul, kui internetipõhine kauplemiskoht loetakse kauba võõrandajaks tuleb internetipõhisel kauplemiskohal säilitada andmeid kauba tegeliku võõrandaja kohta (nimi, e-posti aadress, veebisait ning maksukohustuslasena registreerimise number ja pangakonto number, kui need on olemas). Vastavalt rakendusmääruse artikli 63c lõikele 2 tuleb erikorra rakendajal säilitada järgmist teavet:

- 1) liikmesriik, kuhu kaup toimetatakse;
- 2) kauba kirjeldus ja kogus;
- 3) kauba käibe tekkimise kuupäev;
- 4) maksustatav summa eurodes;
- 5) maksustatava summa hilisem suurendamine või vähendamine;
- 6) kohaldatav käibemaksusumma, kui see on asjakohane;
- 7) mahaarvamisõigusega maksuvabastuse korral viide direktiivi 2006/112/EÜ kohaldatavale sättele või vastavale riigisisesele sättele;
- 8) tasumisele kuuluv käibemaksusumma eurodes;
- 9) saadud maksete laekumise kuupäev ja summa eurodes;
- 10) arve väljastamise korral arves sisalduv teave;
- 11) teave, mida kasutatakse kauba saajale toimetamise algus- ja lõppkoha kindlaksmääramiseks;
- 12) tõendid kauba võimaliku tagastamise kohta, sealhulgas maksustatav summa ja kohaldatav käibemaksusumma;
- 13) tellimuse number või tehingu number;
- 14) saadetise number, kui erikorda rakendav isik on kauba toimetamisega otseselt seotud;
- 15) tarnete puhul, millega seoses leitakse, et maksukohustuslane on saanud ja tarninud kaupu kooskõlas direktiivi 2006/112/EÜ artikliga 14a, selle tarnija nimi, postiaadress ja e-posti aadress või veebisait, kelle tarded on elektroonilise liidese abil võimalikuks tehtud, ning võimaluse korral:
 - tarnija käibemaksukohustuslasena registreerimise number või riiklik maksuviitenumber;
 - tarnija pangakonto number või virtuaalkonto number.

Lõigete 16 ja 24 sõnastust täpsustatakse koosmõjus lõike 15 muudatusega.

3.2.20. Eelnõu § 1 punkt 59 – KMS § 43³

KMS-ssi lisatakse uus erikord – oma kaupade üleviimise erikord.

Lõikes 1 sätestatakse erikorra kohaldamisala. Erikorda kohaldatakse maksukohustuslase poolt oma kauba teise liikmesriiki üleviimisel tema seal toimuva ettevõtluse tarbeks. Tegemist on ühendusesisese käibega, ehk seega on erikorrast välistatud samad toimingud, mida ei käsitata kauba ühendusesisese käibena (KMS § 7 lõige 2).

Oma kaupade üleviimise erikord on lihtsustus, mis vähendab maksukohustuslase halduskoormust. Erikorda rakendades ei deklareerita oma kaupade teise liikmesriiki toimetamist käibedeklaratsioonil ühendusesisese käibe andmekoosseisus. Sellise kauba soetus teises liikmesriigis on maksustatud 0%-se maksumääraga ja see ei too kaasa selles teises liikmesriigis maksukohustuslasena registreerimise kohustust. Teise liikmesriiki toimetatud oma kauba võõrandamine maksukohustuslasele maksustatakse teises liikmesriigis kauba saaja poolt pöördmaksustamise kaudu ning maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena registreerimata isikule võõrandamisel teises liikmesriigis tekkiv maksukohustus täidetakse

käesoleva seaduse §-ga 43 sätestatud ühendusesisese kaugmüügi ning teatavate kaupade ja teenuste käibemaksuga maksustamise erikorda rakendades.

Lõikes 2 on loetletud isikud, kellel on õigus erikorda rakendada.

Ühenduses asukohta omav maksukohustuslane saab valida erikorra rakendamiseks oma asukoha liikmesriigi. Seega Eestis ettevõtte asukohta omav maksukohustuslane, olenemata sellest, kas ta on teistes liikmesriikides maksukohustuslasena registreeritud või mitte, saab valida erikorra rakendamiseks (nn registreerimisliikmesriigiks) üksnes Eesti (lõike 2 punkt 1).

Maksukohustuslane, kelle ettevõtte asukoht asub väljaspool ühendust, kuid kes omab Eestis maksukohustuslasena registreeritud püsivat tegevuskohta, võib valida erikorra rakendamiseks registreerimisliikmesriigiks Eesti ka juhul, kui tal on ka teistes liikmesriikides maksukohustuslasena registreeritud püsivaid tegevuskohti (lõike 2 punkt 2). Samuti võib maksukohustuslane, kelle ettevõtte asukoht on väljaspool ühendust ja kellel puudub ühenduses püsiv tegevuskoht valida erikorra rakendamiseks registreerimisliikmesriigiks Eesti (lõike 2 punkt 3). Kui selline ühendusevälise riigi isik on valinud erikorra rakendamiseks Eesti, siis ta ei saa muuta seda valikut alates registreerimisest sellele järgneva kahe kalendriaasta jooksul (lõige 5).

Maksukohustuslasel, kellel puudub asukoht ühenduses on lõikes 2 sätestatud tingimustel õigus valida erikorra rakendamiseks Eesti. Erikorra rakendajana on võimalik registreeruda üksnes ühes liikmesriigis. Kui selline isik rakendab ka ühendusesisese kaugmüügi ning teatavate kaupade ja teenuste käibemaksuga maksustamise erikorda (OSS), siis ta registreeritakse Eestis oma kaupade üleviimise erikorra rakendajana üksnes juhul, kui ta on registreeritud ühendusesisese kaugmüügi ning teatavate kaupade ja teenuste käibemaksuga maksustamise erikorra rakendajana Eestis (KMS § 43) mitte mujal liikmesriigis. Nimetatud kahe erikorra rakendamiseks registreeritakse isik alati samas liikmesriigis (lõige 6).

Lõikes 3 sätestatakse tingimus, et isik, kes rakendab erikorda peab erikorra raames teise liikmesriiki toimetatud kauba teises liikmesriigis võõrandamisel olema registreeritud maksukohustuslasena üksnes Eestis. See tähendab seda, et erikorra raames oma kaupade teise liikmesriiki toimetamisel isik ei tohi olla maksukohustuslane selles teises liikmesriigis, kuhu ta kaubad toimetab. Kui isik on juba registreeritud teises liikmesriigis, siis kohaldub üldkord, ehk et tegemist on ühendusesisese käibega, mis deklareeritakse käibedeklaratsioonil ühendusesisese käibe andmete koosseisus. Erikorra rakendamine on isikule vabatahtlik. See tähendab, et isikul on valik, kas ta registreerib ennast oma kauba teise liikmesriiki toimetamisel seal maksukohustuslasena ja maksustab teises liikmesriigis toimuva käibe teise liikmesriigi maksukohustuslasena või rakendab oma kaupade üleviimise erikorda ja ei registreeri ennast kauba sihtriigis maksukohustuslasena ja maksustab teises liikmesriigis tekkiva käibe KMS §-s 43 sätestatud ühendusesisese kaugmüügi ning teatavate kaupade ja teenuste käibemaksuga maksustamise erikorda rakendades. Kui kaup võõrandatakse teise liikmesriigi maksukohustuslasele, siis maksustatakse see pöördmaksustamist rakendades, ehk maksukohustus on kauba saajal.

Isik, kes on valinud erikorra rakendamise peab seda kohaldama kõikide ühendusesisese käibena käsitatavate oma kaupade teise liikmesriiki üleviimiste suhtes tingimusel, et selles liikmesriigis, kus toimub kaupade ühendusesisene soetamine, on sellise kauba sisendkäibemaks täielikult maha arvatav. Erikorda ja üldkorda samaaegselt ei rakendata (lõige 4).

Lõikes 7 sätestatakse erikorra kasutamiseks avalduse esitamise kohustus. Avaldus tuleb esitada maksuhalduri veebilehe kaudu.

Lõikes 8 sätestatakse erikorra rakendamise alustamise aeg. Erikorda rakendatakse üldjuhul selleks avalduse esitamisele järgneva kuu esimesest päevast. Kui erikorraga hõlmatud kaupa on teise liikmeriiki toimetatud enne erikorra rakendamiseks avalduse esitamist, on maksukohustuslasel võimalik hakata erikorda rakendama alates kauba esimesest üleviimisest, kui avaldus erikorra rakendamiseks esitatakse hiljemalt kaupade teise liikmesriiki toimetamisele järgneva kuu kümnendaks kuupäevaks.

Lõigetes 9 ja 10 sätestatakse erikorraga hõlmatud kaupade üleviimise käibedeklaratsiooni esitamise kohustus. Deklareerimisperiood on kalendrikuu. Oma kaupade üleviimise käibedeklaratsioon esitatakse käibe tekkimise kuule järgneva kuu viimaseks kuupäevaks. Nimetatud deklaratsioon esitatakse ka juhul, kui käibe tekkimise kuul ei ole kaupu teise liikmesriiki toimetatud. Deklaratsioonis esitatakse oma maksukohustuslasena registreerimise number ja iga liikmesriigi kohta, kuhu kaubad toimetatakse, nende kaupade koguväärtus eurodes. Kui oma kaupade teise liikmesriiki toimetamine toimub muust liikmesriigist kui Eesti, siis kajastatakse deklaratsioonil oma kaupade üleviimise erikorra kohaldamisalasse kuuluvate kaupade käibemaksuga koguväärtus iga liikmesriigi kohta, kust kaup toimetati. Nimetatud deklareerimisele kuuluvate andmete loetelu kehtestatakse nõukogu määruse (EL) nr 904/2010, halduskoostöö ning maksupettuste vastase võitluse kohta käibemaksu valdkonnas¹⁴ alusel komisjoni rakendusmäärusega.

Lõikes 11 sätestatakse deklaratsiooni andmete muutmise kord. Eelmiste perioodide käibedeklaratsiooni andmete muudatused lisatakse jooksva kuu käibedeklaratsioonile. Muudatused, mis on vaja teha enne deklareerimisperioodi kohta esitatava deklaratsiooni esitamise tähtaega, lisatakse asjaomase perioodi deklaratsiooni.

Kui teise liikmesriiki toimetatud kauba maksustatav väärtus on muus valuutas kui euro, siis arvestatakse see ümber eurodeks kasutades käibe tekkimise kuu viimasel päeval kehtinud Euroopa Keskpanga määratud euro vahetuskurssi (lõige 12).

Erikorra rakendamise lõpetamisega seotud tähtajad ja tingimused sätestatakse lõigetes 13–17. Sisuliselt on tegemist samade tingimustega, mis kehtivad KMS §-i 43 alusel ühendusesisese kaugmüügi ning teatavate kaupade ja teenuste käibemaksuga maksustamise erikorra (OSS) ja ka KMS §-i 43¹ alusel ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi käibemaksuga maksustamise erikorra (IOSS) rakendamise lõpetamisel.

Lõike 13 kohaselt tuleb erikorda rakendaval isikul maksuhaldurit teavitada, kui ta otsustab erikorra rakendamise lõpetada või kui ta tegevus on selliselt muutunud, et ta ei täida enam erikorra rakendamise tingimusi. Kui maksukohustuslane ei täida enam erikorra rakendamiseks vajalikke tingimusi, siis ta teatab maksuhalduri veebilehel elektroonilise portaali kaudu erikorraga hõlmatud tegevuse lõpetamisest. Kui erikorra rakendamise lõpetamine on tingitud ettevõtte asukoha või püsiva tegevuskoha muutumisest, siis isik ei vasta enam erikorra rakendamise tingimustele Eestis. Sellisel juhul peab isik erikorra jätkuvaks kasutamiseks märkima oma registreerimisliikmesriigiks muu liikmesriigi, kus asub tema ettevõtte asukoht, või juhul, kui tema ettevõtte asukoht pole ühenduses, siis liikmesriigi, kus on tema püsiv tegevuskoht.

Kui isik jätkab erikorraga hõlmatud tegevust, kuid soovib lõpetada erikorra rakendamise, siis on ta kohustatud erikorra rakendamise lõpetamisest teatama maksuhaldurile vähemalt 15 päeva enne selle kuu lõppu, mis eelneb kuule, kui ta kavatseb lõpetada erikorra rakendamise.

¹⁴ [konsolideeritud TEKST: 32010R0904 — ET — 14.04.2025](#)

Lõige 14 sätestab juhud, mille korral maksuhaldur lõpetab maksukohustuslase erikorra rakendamise õiguse. Lõikes 15 on sätestatud erikorra rakendamise lõpetamise otsuse jõustumise tähtajad. Erikorra rakendamise lõpetamise otsus jõustub otsuse saatmise kuule järgneva kuu esimesel päeval. Kui erikorra rakendamine lõpetatakse, kuna isik ise teatab erikorra rakendamisest loobumisest (lõige 14 punkt 1), siis sellisel juhul jõustub otsus isiku poolt teavitamisele järgneva kuu esimesel kuupäeval. Kui isik ei ole oma kaupu üle viinud kahe aasta jooksul, siis loetakse, et maksukohustuslase erikorraga hõlmatud tegevus on lõppenud (lõige 14 punkt 2). Sellisel juhul maksuhaldur lõpetab maksukohustuslase erikorra rakendamise õiguse, mille otsus jõustub otsuse saatmise kuule järgneva kuu esimesel päeval. Kui erikorra rakendamise lõpetamine on seotud erikorra rakendamise tingimustele mittevastamisega seoses isiku asukoha või püsiva tegevuskoha muutumisega või kaupade lähetamise või veo alguskoha muutumisega (lõige 14 punkt 3), jõustub otsus selle muutuse kuupäeval (lõige 15). Maksuhalduril on õigus erikord lõpetada ka juhul, kui erikorda rakendav isik on korduvalt rikkunud erikorra rakendamiseks kehtestatud nõudeid (lõige 14 punkt 4). Korduv rikkumine sätestatakse lõikes 16. Korduvaks rikkumiseks loetakse näiteks kolme järjestikuse kuu kohta erikorraga hõlmatud oma kaupade üleviimise käibedeklaratsiooni esitamata jätmist, või kui isik ei esita maksuhalduri taotluses nõutavat erikorraga seotud teavet ka pärast meeldetuletuse saamist. Kui isik arvatakse erikorra rakendamisest välja erikorra korduva rikkumise põhjusel, siis kaotab isik õiguse rakendada nii oma kaupade üleviimise erikorda, kui ka KMS § 43 sätestatud ühendusesisese kaugmüügi ning teatavate kaupade ja teenuste käibemaksuga maksustamise erikorda (OSS) ning ka KMS § 43¹ sätestatud ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüügi käibemaksuga maksustamise erikorda (IOSS) kahe aasta jooksul mistahes liikmesriigis alates erikorra rakendamise lõpetamise otsuse jõustumise kuule järgnevast kuust (lõige 17). Isiku poolt korduvalt erikorra rakendamiseks kehtestatud nõuete täitmata jätmisega seotud otsus jõustub selle elektroonilisele edastamisele järgneval päeval (lõige 15).

Isik, kelle erikorra rakendamine on lõpetatud, täidab oma maksukohustuse vahetult selles liikmesriigis, kust või kuhu kaup on toimetatud.

Lõike 18 kohaselt on erikorda rakendav isik kohustatud säilitama kümme aastat erikorraga hõlmatud kaupade üleviimiste üle üksikasjalikku arvestust alates oma kaupade üleviimise aasta 31. detsembrist ja tegema need maksuhalduri või teise liikmesriigi, kust või kuhu kaup on toimetatud, maksuhalduri nõudmisel elektrooniliselt kättesaadavaks.

Andmete loetelu on sätestatud rakendusmääruse artikli 63c lõikes 2a, mille kohaselt tuleb erikorra rakendajal säilitada järgmist teavet:

1) liikmesriigi puhul, kust kaup lähetati või veeti:

- maksukohustuslase käibemaksukohustuslasena registreerimise number või selles liikmesriigis maksukohustuslasena registreerimise number, kui see on olemas;

- aadress, kust kaup lähetati või veeti;

2) liikmesriigi puhul, kuhu kaup lähetati või veeti:

- maksukohustuslase käibemaksukohustuslasena registreerimise number või selles liikmesriigis maksukohustuslasena registreerimise number, kui see on olemas;

- aadress, kuhu kaubad lähetati või veeti;

3) teise liikmesriiki lähetatud või veetud kaupade kirjeldus ja kogus, mille puhul märgitakse kohaldataval juhul, kas tegemist on kapitalikaubaga, nagu selle on määratlenud liikmesriik, kuhu kaubad lähetati või veeti;

4) teise liikmesriiki lähetatud või veetud kauba lähetamise või vedamise kuupäev;

5) maksustatav summa ja kasutatud vääring;

6) maksustatava summa hilisem suurendamine või vähendamine;

7) endale arve väljastamise korral arves sisalduv teave.

3.2.21. Eelnõu § 1 punkt 64 – KMS § 46 lõige 31

Alates 2028. aasta 1. juulist on nõudmiseni varu regulatsioon kehtetu (vt selgitust punktis 3.1.25.).

Kuna nõudmiseni varu regulatsioon on seotud 12-kuulise perioodiga, siis arvestades, et nõudmiseni varuna on võimalik teise liikmesriiki kaupa toimetada kuni 2028. aasta juuni lõpuni, kehtestatakse rakendussäte, mille kohaselt 2028. aasta 30. juunini Eestist teise liikmesriiki või teisest liikmesriigist Eestisse nõudmiseni varuna toimetatud kaubale kohaldatakse kuni 2028. aasta 30. juunini kehtinud nõudmiseni varu regulatsiooni.

Näiteks, kui 2028. aasta 1. juunil toimetab Eesti maksukohustuslane teise liikmeriigi maksukohustuslasega sõlmitud võõrandamislepingu alusel kauba nõudmiseni varuna teise liikmesriiki, kus ta ei oma asukohta ega püsivat tegevuskohta, siis tal tuleb selline kaup deklareerida nõudmiseni varuna ühendusesisese käibe aruandel ning see kaup tuleb võõrandada seal hiljemalt 12 kuu pärast, ehk hiljemalt 2029. aasta 31. mail. Ühendusesisese käibena deklareeritavas andmekoosseisus deklareeritakse antud juhul ka andmed, kui nõudmiseni varu soetaja muutub või varu toimetatakse Eestisse tagasi. Kui nõudmiseni varu võõrandamist teises liikmesriigis hiljemalt 2029. aasta 31. mail ei toimu, siis tekib isikul teises liikmesriigis maksukohustuslasena registreerimise kohustus.

Kui maksukohustuslane toimetab teise liikmesriigi maksukohustuslasega sõlmitud kauba võõrandamist puudutava kokkuleppe alusel kauba teise liikmeriiki 2028. aasta 1. juulil, siis nõudmiseni varu regulatsioon enam ei kehti. Sellisel juhul on võimalik teises liikmesriigis registreerimiskohustust vältida rakendades alates 2028. aasta 1. juulist kehtivat oma kaupade üleviimise erikorda (KMS § 43³).

4. Eelnõu terminoloogia

Eelnõu ei näe ette uute mõistete kasutusele võtmist.

5. Eelnõu vastavus liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega. Nõukogu direktiivi (EL) 2025/516 normide ja KMS-i sätete võrdlustabel on seletuskirja lisa 1.

6. Seaduse mõjud

Euroopa Komisjoni mõjuhinnangu¹⁵ kohaselt seisneb muudatuste peamine mõju maksukohustuslaste halduskoormuse ja nõuete täitmisega seotud kulude vähenemises ning maksuhaldurite töö tõhustamises.

Edasine mõjuanalüüs keskendub eelkõige Eestis avalduvale mõjule. Muudatustega planeeritav oma kaupade üleviimise erikord ning teenuse, ühendusesisese kaugmüügi ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu kauba võõrandamise käibemaksuga maksustamise erikorra rakendusala laiendamine lihtsustab ettevõtjate piiriülest tegevust, kuid see üldist majanduskeskkonda, sealhulgas ettevõtete konkurentsi, ei mõjuta.

Eeldatavat olulist sotsiaalset mõju, mõju riigi julgeolekule ja välissuhetele, elu- ja looduskeskkonnale, regionaalarengule ega kohaliku omavalitsuse korraldusele ei tuvastatud,

¹⁵ [EUR-Lex - 52022SC0394 - EN - EUR-Lex](#)

kuna muudatused piirduvad maksukorralduse tehniliste ja menetluslike aspektidega ega mõjuta otseselt teenuste kättesaadavust, tootmist ega tarbimist.

6.1. Kavandatud muudatus: Nõudmiseni varu regulatsiooni kehtetuks tunnistamine (KMS § 2 lõige 3¹, § 7 lõige 1 punkt 4, § 7 lõige 2 punktid 12–14, § 7 lõige 3¹, § 8 lõige 3 punkt 14, § 8 lõiked 6 ja 7, § 11 lõige 2, § 27 lõige 1⁵ punkt 1, 36 lõige 1 punkt 6 ning § 46 lõige 31) ja oma kaupade üleviimise erikorra kehtestamine (KMS § 7 lõike 1 punkt 3, § 15 lõike 3 punkt 16, § 15 lõige 3¹, § 21 lõige 2¹ ja § 43³)

Mõju valdkond: majanduslik mõju.

Mõju sihtrühm: Eestis asukohta omavad ettevõtlusega tegelevad isikud, kes viivad oma kaupu üle teise liikmesriiki oma seal toimuva ettevõtluse tarbeks.

Mõju kirjeldus: Alates 2028. aasta 1. juulist kehtib oma kaupade üleviimise erikord. Erikorra kehtestamine on üks osa kavandatavatest muudatustest, mille eesmärk on lihtsustada piiriülese käibe korral maksukohustuslaste teistes liikmesriikides tekkivat maksukohustuse täitmist. Seda eesmärki kannab ka KMS §-ga 43 sätestatud ühendusesisese kaugmüügi ning teatavate kaupade ja teenuste käibemaksuga maksustamise erikord. Nende erikordade koosmõjus on maksukohustuslasel võimalik vältida enda mitmes liikmesriigis maksukohustuslasena registreerimist täites teistes riikides tekkivad kohustused oma asukohariigi ehk Eesti maksuhalduri kaudu.

Nõudmiseni varuna on võimalik teise liikmesriiki oma kaupa üle viia kuni 2028. aasta 30. juunini. Alates 2028. aasta 1. juulist kehtib oma kaupade üleviimise erikord (KMS § 43³), mis hõlmab sisuliselt ka nõudmiseni varu, kuid on laiem, hõlmates kogu ühendusesisese käibena käsitatavat oma kaupade teise liikmesriiki üleviimist. Kui ühendusesisese käibe korral on nõutav kaupade sihtriigis maksukohustuslasena registreerimine, siis erikorra rakendamisel oma kaupade üleviimine teise liikmesriiki teises liikmesriigis registreerimiskohustust ei tekita. Maksukohustus teistes liikmesriikides sinna toimetatud kauba võõrandamisel täidetakse kas teises liikmesriigis maksukohustuslasest ostja poolt soetuse pöördmaksustamisel või kui ostja on maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena registreerimata isik, siis oma kaupade üleviimise erikorda rakendava maksukohustuslase poolt rakendades KMS §-ga 43 sätestatud ühendusesisese kaugmüügi ning teatavate kaupade ja teenuste käibemaksuga maksustamise erikorda (OSS). Maksukohustuslastele jääb valik, kas rakendada erikorda, ehk võimalust mitte registreerida ennast erinevates liikmesriikides, kus tal käive tekib, või maksustamise üldreegleid.

Mõju ulatus on keskmine. Muudatustega ei kaasne sihtrühmale eeldatavalt kohanemiskulusi. Nõudmiseni varu puudutav regulatsioon on võrreldes kavandatava erikorraga rohkem tegevusi nõudev arvestades selle ühendusesisese käibe aruandel deklareerimise erisusi. Oma kaupade üleviimise erikord sarnaneb juba kehtiva KMS §-ga 43 sätestatud teenuse, ühendusesisese kaugmüügi ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu kauba võõrandamise käibemaksuga maksustamise erikorraga. Oma kaupade üleviimise erikorra rakendamine erinevalt nõudmiseni varust ei ole seotud lisatingimustega vaid on kohaldatav kogu ühendusesisese käibena käsitatava oma kaupade üleviimisele.

Mõju avaldumise sagedus on keskmine, kuna erikorra rakendamine eeldab igakuiselt deklaratsiooni esitamist.

Mõjutatud sihtrühma suurus. Nõudmiseni varuna on deklareerinud 2025. aasta esimese 9. kuu jooksul kaupu 100 maksukohustuslast. Oma kaupade teise liikmesriiki üle viivaid ettevõtjaid

on rohkem, kui nõudmiseni varuna kaupa deklareerinud isikuid, kuna nõudmiseni varu erinevalt samuti ühendusesisese käibena käsitatavast oma kaupade üleviimisest on seotud kindlate kriteeriumitega.

Järeldus mõju olulisuse kohta: Muudatus on positiivse mõjuga, sest ettevõtja saab valida, kas ta oma kaupade teise liikmesriiki toimetamisel registreerib ennast sihtriigis maksukohustuslasena ja deklareerib seal kauba ühendusesisese soetuse ning selle kauba edasise võõrandamise vastavalt selle riigi siseriikliku käibena või rakendab Eestis oma kaupade üleviimise erikorda, mille tulemusena tal teises liikmesriigis sinna toimetatud kauba osas maksustamisega seotud kohustusi ei teki. Erikorra rakendamine mõjutab positiivselt ettevõtja halduskoormust, kuivõrd erikorra kasutamisel väheneb ettevõtja jaoks käibemaksukohustusega kaasnev kulu ja koormus – ettevõtja ei pea enam registreerima end maksukohustuslaseks ja täitma käibemaksu tasumisega seotud kohustusi igas liikmesriigis, kuhu ta oma kaubad toimetab.

Ebasoovitavate mõjude riski ei tuvastatud. Võimalikud riskid on seotud tehingute deklareerimisel tehtavate vigadega ning üleminekuperioodil ajutise töökoormuse suurenemisega. Riskid on hinnanguliselt väikesed ja maandatavad.

6.2. Teenuse, ühendusesisese kaugmüügi ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu kauba võõrandamise käibemaksuga maksustamise erikorra kohaldamisala laiendamine (KMS § 43 ja § 46 lõige 30)

Mõju valdkond: majanduslik mõju.

Mõju sihtrühm: Eestis asukohta omavad ettevõtlusega tegelevad isikud, kes tegelevad ühendusesisese kaugmüügiga või osutavad teenuseid või võõrandavad kaupu teises liikmesriigis asuvalle maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena registreerimata isikule.

Mõju kirjeldus. Muudatustega kavandatakse laiendada KMS §-ga 43 sätestatud teenuse, ühendusesisese kaugmüügi ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu kauba võõrandamise käibemaksuga maksustamise erikorda (OSS), mille rakendamine annab maksukohustuslasele võimaluse käibe tekkimise liikmesriigis maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena registreerimata isikule kauba või teenuse müügil teises liikmesriigis tekkiva maksukohustuse korral deklareerida ja tasuda see käibemaks Eesti maksuhaldurile, kes hiljem kannab käibemaksusummad vastavalt üle asjaomastele liikmesriikidele. Kehtiv kord ei hõlma kõiki olukordi, mis üldreeglite rakendamisel toovad kaasa teises liikmesriigis registreerimise ja maksukohustuse täitmise kohustuse. Sellised olukorrad on:

- võrgu kaudu edastatava maagaasi või elektri-, soojus- või jahutusenergia võõrandamine käibe tekkimise liikmesriigis maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena registreerimata isikule;
- kauba müük näitustel ja messidel ning turgudel;
- kauba võõrandamine rongis või vee- või õhusõiduki pardal isikule, kes ei ole üheski liikmesriigis registreeritud maksukohustuslasena ega piiratud maksukohustuslasena;
- paigaldatava ja kokkupandava kauba võõrandamine isikule, kes ei ole käibe tekkimise liikmesriigis registreeritud maksukohustuslasena ega piiratud maksukohustuslasena.

Alates 2027. aasta 1. juulist laiendatakse erikorra rakendusala võrgu kaudu edastatavale maagaasi või elektri-, soojus- või jahutusenergiale ning alates 2028. aasta 1. juulist laiendatakse see kõikidele kaupadele ja teenustele, mille käibe tekkimise koht ei ole Eestis. Teatud juhul, kui erikorra rakendajast teenuse osutaja või kauba võõrandaja on ühendusevälise riigi isik,

kellel puudub ühenduses ka püsiv tegevuskoht, hõlmab erikord ka Eesti-sisest käivet. Erikorra järk-järguline laiendamine on tingitud käibemaksudirektiivis kehtestatud tähtaegadest, milles arvestati erikorra laiendamise seotud maksuhaldurit puudutavate IT arenduste mahtude ja sellega seotud kuludega. Erikorra rakendajale muudatused IT arenduse vajadust ega muid kulusid kaasa ei too. Erikorra rakendamine on jätkuvalt maksukohustuslasele võimalus, mitte kohustus. Erikorra rakendamise eelis üldkorra ees on teistes liikmesriikides tekkiva käibe korral maksukohustuslase halduskoormuse vähendamine.

Mõju ulatus on väike või keskmine sõltuvalt sellest, kas tegemist on maksukohustuslasega, kes juba kasutab erikorda või maksukohustuslasega, kellel tekib selle erikorra rakendamise võimalus tulenevalt selle rakendusala laiendamisest. Kuna tegemist on kehtiva erikorra laiendamisega, siis erikorda rakendavale maksukohustuslasele ei tekita planeeritavad muudatused märkimisväärsete muudatuste ega sihiteadliku kohanemise vajadust. Kui tegemist on maksukohustuslasega, kellel tulenevalt erikorra rakendusala laiendamisest tekib õigus erikorda rakendada, siis sellisele sihtrühmale on mõju ulatus keskmine, kuna eeldatavasti ei tekita selle erikorra rakendamisega olulist kohanemiskust.

Mõju avaldumise sagedus on keskmine, kuna erikorra rakendamine eeldab kvartaalselt deklaratsiooni esitamist.

Mõjutatud sihtrühma suurus: Erikorra rakendajaid oli 2025. aasta 31. detsembri seisuga 2500 isikut. Võrgu kaudu edastatava maagaasi või elektri-, soojus- või jahutusenergia müük teise liikmesriigi maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena registreerimata isikule ei kuulu KMS kohaselt käibedeklaratsioonil deklareerimisele, ning seetõttu ei ole teada see võimalik sihtrühm, kellel on õigus erikorda alates 2027. aasta 1. jaanuarist rakendada. Alates 2028. aasta 1. juulist erikorra rakendusala laieneb kõikidele kaupadele ja teenustele, mis müüakse käibe tekkimise liikmesriigis maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena registreerimata isikule. Mõjutatud sihtrühma suurus ei ole võimalik andmete puudumise tõttu hinnata, kuna sellise käibe korral on isikul kehtiva korra kohaselt kohustus registreerida ennast teises liikmesriigis maksukohustuslasena.

Järeldus mõju olulisuse kohta: Erikorra rakendusala laiendamine on ettevõtja halduskoormusele positiivse mõjuga, kuna erikorra rakendamisel ei teki isikul kohustust teistes liikmesriikides käibe tekkimise korral nendes riikides enda maksukohustuslasena registreerimiseks, et täita seal maksukohustus arvestades selles riigis kehtivaid aruandluse ja muid reegleid.

Olulist riski ei tuvastatud. Võimalikud riskid on seotud erikorra ebaõige rakendamise ja deklareerimisvigadega. Riskid on väikesed ja maandatavad.

6.3. Internetipõhise kauplemiskoha teenuse käibe tekkimise koht (KMS § 10¹)

Mõju valdkond: majanduslik mõju.

Mõju sihtrühm: Isikud, kes osutavad internetipõhise kauplemiskoha kaudu teenust isikule, kes ei ole üheski liikmesriigis maksukohustuslasena ega piiratud maksukohustuslasena registreeritud isik ega ettevõtlusega tegelev ühendusevälise riigi isik, internetipõhise kauplemiskoha kaudu kauba võõrandamiseks või teenuse osutamiseks, mille käibe tekkimise koht on Eesti.

Mõju kirjeldus: Kehtiva korra kohaselt on internetipõhise kauplemiskoha teenuse, milleks on internetipõhise kauplemiskoha kaudu kauba võõrandamine või teenuse osutamine võimaldamine, käibe tekkimise koht sellise teenuse saaja asukoht vastavalt elektrooniliselt

osutatava teenuse käibe tekkimise koha määramise põhimõtetele. Vastavalt käibemaksudirektiivi muudatusele on alates 2028. aasta 1. juulist sellise käibe tekkimise koht kauplemiskoha kaudu võõrandatava kauba või osutatava teenuse käibe tekkimise koht. Ehk et käibe tekkimise koht määratakse vastavalt põhitehingu käibe tekkimise kohale.

Mõju ulatus on väike. Internetipõhise kauplemiskoha kaudu kaupade võõrandamisel võib eeldada, et muudatuse mõju ulatus on väike, kuna kauplemiskoha teenuse saajaks on valdavalt kauba võõrandajad, ehk ettevõtlusega tegelevad isikud, keda antud muudatus ei puuduta. Kui teenus osutatakse kauba saajale, ehk kliendile, siis kauba kaugmüügi korral on käibe tekkimise koht füüsiliselt isikust saaja asukoha riik, ehk kauba sihtriik, mistõttu ka sellisel juhul kehtiva korraga võrreldes muudatust ei toimu.

Mõjutatud on majutust vahendavad kauplemiskohad füüsilisele isikule teenuse osutamise korral. Nimetatud juhul tekib kauplemiskohal käibe vahendatava majutuse asukoha riigis mitte majutusteenuse saajast füüsilise isiku asukoha riigis nagu seda näeb ette kehtiv kord. Kuna tegemist on elektrooniliselt osutatav teenusega, on muudatuse ulatus väike, kuna see eeldab ühekordset tegevust, mis puudutab IT süsteemis tehtavat muudatust kauplemiskoha teenuse käibe tekkimise koha määramiseks kauplemiskoha kaudu vahendatava majutuse asukoha järgi. Kui kauplemiskoha teenuse saajaks on majutusteenuse pakkuja, siis üldjuhul antud muudatus käibe tekkimise kohta ei mõjuta, kuna majutusteenuse pakkuja asukoht üldjuhul on kinnisvara asukoha riigis.

Mõju avaldumise sagedus on väike, kuna kauplemiskoha kohustused vastavalt käibe tekkimise kohale deklareerida ja tasuda käibemaksu ei muutu. Muutub vaid teenuse füüsilisele isikule osutamisel sihtliikmesriik, kus asjaomaselt teenuselt tuleb käibemaks deklareerida ja tasuda.

Mõjutatud sihtrühma suurus: Internetipõhiseid kauplemiskohti omavaid isikuid, kes tegelevad erinevates riikides asuva majutuse pakkimise võimaldamisega on 2024 aasta DAC7 andmete alusel 33 isikut, sealhulgas vaid 3 Eesti maksukohustuslast, keda võib antud muudatus puudutada. Muudatus puudutab internetipõhist kauplemiskohta omavat isikut üksnes juhul, kui kauplemiskoha kaudu pakutava majutuse vahendusteenuse saaja on üheski liikmesriigis maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena registreerimata isik.

Järeldus mõju olulisuse kohta: Mõju kokkuvõttes on hinnanguliselt positiivne, kuna muudatusega lihtsustub internetipõhise kauplemiskohta omava isiku teenuse käibe tekkimise koha määramine, sest see ei sõltu enam füüsilisest isikust teenuse saajast vaid on seotud majutuse asukohaga.

Olulist riski ei tuvastatud. Võimalikud riskid on seotud käibe tekkimise koha vale määramisega ja süsteemide kohandamisega. Riskid on väikesed ja maandatavad.

6.4. Reklaami eesmärgil üle antud kauba maksuvaba piirmäära tõstmine (KMS § 4 lõige 2 punkt 6)

Mõju valdkond: mõju majandusele

Sihtrühm. Maksukohustuslased, kes kingivad kaupu reklaami eesmärgil.

Mõju kirjeldus ja ulatus. Reklaami eesmärgil üleantava kauba maksustatav väärtus, mida käibemaksuga ei maksustata, viiakse KMS-s kooskõlla tulumaksuseaduse §-s 49 sätestatud maksuvabastusega. Kümne-eurone piirmäär asendatakse 21-eurose piirmääraga. Maksukohustuslase vaatest suureneb valikuvõimalus, milliseid kingitusi maksuvabalt teha. Ühtne piirmäär alandab veidi ka maksukohustuslase halduskoormust. Keeruline on hinnata, kui suures osas ettevõtjad suuremat piirmäära kasutavad.

Mõju avaldumise sagedust on keeruline hinnata, kuna tegemist on maksukohustuslase valikuvabadusega.

Ebasoovitavate mõjude riski ei tuvastatud. Muudatuse mõju on väike.

6.5. Kassapõhise käibemaksuarvestuse erikorra rakendamise õiguse lõpetamine maksuhalduri otsusega (KMS § 44 lõige 13)

Mõju valdkond: mõju majandusele

Sihtrühm: kassapõhist käibemaksuarvestuse erikorda rakendavad isikud

Mõju kirjeldus: Kassapõhist käibemaksuarvestuse erikorda on õigus rakendada isikul, kelle käive kalendriaastal ei ületa 200 000 eurot. Kui nimetatud piirmäär on ületatud, siis tuleb isikul maksuhaldurit teavitada erikorra rakendamise lõpetamisest. Kui ta seda ei tee, siis maksuhalduril on õigus otsusega lõpetada isiku erikorra rakendamine kuupäevast, millal käibe piirmäär ületati. Esmalt saadab maksuhaldur välja märgukirjad, milles juhib tähelepanu, et kassapõhise käibemaksuarvestuse erikorra rakendamise piirmäär on maksuhalduri andmetel ületatud ja palub saata seaduses nõutud teavitus, mis ajast isik on erikorra rakendamise lõpetanud. Otsusega erikorra rakendamise lõpetamine on pigem erandlik, kuid see võib isikule kaasa tuua vajaduse tagasiulatuvalt oma käibedeklaratsiooni korrigeerida vastavalt üldkorras käibe tekkimise ajale.

Sihtrühma suurus: 13.05.2026. a seisuga on kogu maksukohustuslaste arv ligi 128 000. Nendest umbes 0,01% (2000 isikut) rakendavad kassapõhist käibemaksuarvestuse erikorda, kellest mõnedel on erikorra rakendamiseks piirmäär ületatud. Arvestades, et pole välistatud, et piirmäära ületanud isik praktikas ei kasuta enam erikorda ja üksnes sellekohane teavitus on maksuhaldurile jäänud tegemata, siis seega maksuhalduri poolt sekkumist vajavate isikute arv väike.

Mõju ulatus ja selle avaldumise sagedus on väike, kuna see puudutab sihtrühmast alla 2%.

Ebasoovitavate mõjude riski ei tuvastatud.

6.6. Kalendrikuust pikema maksustamisperioodi rakendamise võimaluse lõpetamine (KMS § 27 lõige 4 ja § 46 lõige 29)

Mõju valdkond: mõju majandusele

Sihtrühm: isikud, kellele on maksuhaldur oma otsusega andnud õiguse kalendrikuust pikema maksustamisperioodi kasutamiseks.

Mõju kirjeldus: Alates 2027. 1. jaanuarist ei ole maksuhalduril õigust oma otsusega maksukohustuslase taotluse alusel talle kalendrikuust pikema maksustamisperioodi kehtestamiseks.

Seni kalendrikuust pikemat maksustamisperioodi kasutavate maksukohustuslastel tuleb käibedeklaratsiooni andmekoosseis esitada iga kuu 20. kuupäevaks näiteks senise kvartali põhise deklareerimise asemel. Arvestades, et muude maksude deklareerimisel sellist erisust võimalik taotleda ei ole (tulu- ja sotsiaalmaksu, kohustusliku kogumispensioni ja töötuskindlustusmaksu deklaratsiooni (vorm TSD) esitatakse iga kuu 10. kuupäevaks), siis halduskoormuse tõus on väga väike. Lisaks, pikem maksustamisperiood lisab teatud juhtudel

käibe deklareerimisel keerukust ja seega tõstab isiku halduskoormust, näiteks kui isikul tekib lisaks siseriiklikule käibe ka ühendusesisene käive, mille andmed tuleb esitada kuupõhiselt. Alates 2027. aasta 1. jaanuarist asendatakse deklaratsioonipõhine käibe deklareerimine andmepõhise deklareerimisega. Lisandub võimalus esitada andmekoosseisud masin-masin liidese kaudu otse oma raamatupidamistarkvarast, mis oluliselt lihtsustab isiku deklareerimiskohustuse täitmist. Kalendrikuust pikema maksustamisperioodi kasutamise õigust on taotlenud vaid vähesed maksukohustuslased, kellest mõni deklareerib käivet siiski igakuiselt.

Sihtrühma suurus on 62 isikut (maksukohustuslasi kokku on 128 000).

Mõju ulatus on väike.

Ebasoovitavate mõjude riski ei tuvastatud.

6.7. KMSi muud muudatused, mis ei ole otseselt seotud seletuskirja punktis 1.3 nimetatud direktiivi ülevõtmisega ja ei too kaasa ettevõtjatele kohustusi.

6.8. Muudatuste mõju riigiasutuste korraldusele.

Mõju sihtrühm: Maksu- ja Tolliamet ning Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskus (edaspidi *RMIT*).

Mõju kirjeldus: Töökoormus on seotud seletuskirja punktis 1.3 nimetatud direktiivi ülevõtmisega seotud IT-lahenduste välja töötamisega ja maksuhalduril lisaks uute normide rakendamise, sh teavitus- ja selgitustööga. Planeeritavad muudatused eeldavad arendusi olemasolevates IT-teenustes nagu teenuse, ühendusesisese kaugmüügi ja internetipõhise kauplemiskoha kaudu kauba võõrandamise käibemaksuga maksustamise erikord (OSS), ühendusesisese käibe aruanne ning elektrooniline keskne käibemaksualane infovahetussüsteem VIES. Maksuhalduri tegevused seisnevad tööprotsesside kohandamises, sh maksudeklaratsioonide vastuvõtu ja töötlemise, järelevalve ja kontrolliprotseduuride ajakohastamises ning maksukohustuslaste teavitamises ja juhendamises. RMIT tegevused seisnevad vajalike IT-arenduste elluviimises, sealhulgas infosüsteemide kohandamises ja uute funktsionaalsuste arendamises ning EL-i andmevahetuslahendustega ühilduvuse tagamises.

Mõju ulatus on keskmine, kuna planeeritavad muudatused eeldavad IT-arendust ning tekib vajadus ka täiendava tööjõuressursi järgi. RMIT-l on vajadus IT-arendusteks juurde värvata kuni kaks töötajat. Samuti prognoosib maksuhaldur kuni kahe töötaja värbamise vajadust nii IT-arenduse, riskianalüüsi, järelevalve tagamiseks.

Mõju on väheoluline ja sagedus keskmine, kuna maksumaksjate teavitustöö ja kontrollitegevus on maksuhalduri igapäevane töö, kuid kehtima hakkavatest muudatustest tingituna on vahetult muudatustele eelneval ja järgneval perioodil teavitustegevuse vajadus suurem. IT-lahenduste väljatöötamisega seotud töökoormuse kasv on ühekordne. Pikemas perspektiivis IT-arenduste hooldus- ja jätkuarendus mõningal määral maksuhalduri töökoormust suurendavad ja selleks planeeritakse töötajate värbamist. Eeldatavate kulude suurus perioodil 2027–2030 on välja toodud punktis 7.

Ebasoovitavate mõjude riski ei tuvastatud. Võimalikud riskid on seotud IT-arenduste ajakava ja süsteemide kohandamisega, kuid need on hinnanguliselt maandatavad.

6.9. Koondhinnang mõju olulisusele.

Kokkuvõttes on eelnõul positiivne koondmõju. Muudatused lihtsustavad piiriüleste tehingute maksustamist ja aruandlust ning täpsustavad arvestus- ja deklareerimiskohustusi. Hinnanguliselt väheneb ettevõtjate halduskoormus. Muudatused ei avalda otsest mõju inimeste ega vabaihenduste halduskoormusele. Ka riigiasutuste töökoormust muudatused oluliselt ei mõjuta.

Ebasoovitavate mõjude risk on tervikuna madal ning seotud peamiselt deklareerimisvigade, ajutise töökoormuse suurenemise ja infosüsteemide kohandamisega. Riskid on hinnanguliselt väikesed ja maandatavad.

7. Seaduse rakendamisega seotud riigi ja kohaliku omavalitsuse tegevused, eeldatavad kulud ja tulud

7.1. 2028. aasta 1. juulist ühendusesisese kaugmüügi ning teatavate kaupade ja teenuste käibemaksuga maksustamise erikorra (OSS) (KMS § 43) rakendusala laiendamise ja oma kaupade üleviimise erikorra (KMS § 43³) kehtestamisega seotud kulud kokku perioodil 2027–2030 on hinnanguliselt 2 547 800 eurot.

Tabel 1. Maksu- ja Tolliameti ning Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskuse kulud 2027–2030

Asutus ja kululiik	2027	2028	2029	2030	Kokku
MTA personalikulu	94 700	99 500	104 400	109 600	408 200
MTA halduskulu	6 000	6 300	6 600	6 900	25 800
MTA kokku	100 700	105 800	111 000	116 500	434 000
RMIT personalikulu	143 500	152 100	161 200	170 900	627 700
RMIT IKT investering	212 100	825 900	98 800	98 800	1 235 600
RMIT halduskulu	18 000	53 500	89 000	90 000	250 500
RMIT kokku	373 600	1 031 500	349 000	359 700	2 113 800
Kokku	474 300	1 137 300	460 000	476 200	2 547 800

Tabelis toodud kulude prognoos tugineb 2025. aastal valminud väikeettevõtjate erikorra rakenduse arendus- ja ajakulul, kuivõrd tehnoloogilisest vaatest on rakenduste ülesehitus ja toimimine arvestataval määral analoogne. IT-arenduse mahu prognoosiks on 13 265 töötundi. Arvestades arenduse keskmist tunnihinda (70 eurot), teeb see arenduse maksumuseks *ca* 928 550 eurot. Sellele lisanduvad turvatestide läbiviimise kulu *ca* 60 000 eurot ning jätkuarenduste maht alates 2028. aastast (*ca* 49 428 eurot 2028. a II poolaastas ning alates 2029. aastast *ca* 98 855 eurot). Kokku on RES 2027-2030 investeeringute lisavajadus 1 235 688 eurot. Täpne maht selgub hangete tulemusel.

RMIT halduskulu ehk majandamiskulu on arvestatud 7% kogu investeeringust. Majanduskulud on vajalikud tarkvara pilvetaristul käitamiseks ja ka kasvavate andmemahutudega toimetulekuks.

Maksuhalduri tegevused seisnevad tööprotsesside kohandamises, maksudeklaratsioonide esitamise ja töötlemise süsteemide ajakohastamises, järelevalve ja kontrollitegevuste kohandamises ning maksukohustuslaste teavitamises ja juhendamises uute nõuete rakendamisel. Samuti tuleb tagada andmevahetus teiste liikmesriikidega.

RMIT tegevused seisnevad vajalike IT-arenduste kavandamises ja elluviimises, sh maksuhalduri infosüsteemide kohandamises, andmevahetuse ja aruandluse arendamises ning süsteemide turvalisuse ja töökindluse tagamises.

Muudatuse mõju käibemaksu laekumisele on väheoluline, sest need puudutavad piiriülelset tegutsevate maksukohustuslaste teises riikides tekkiva maksukohustuse täitmise lihtsustamist halduskoormuse vähendamise eesmärgil.

7.2 Internetipõhise kauplemiskoha teenuse käibe tekkimise koha muutumine mõjutab käibemaksu laekumist marginaalselt. Käibemaksu laekumine 2028. aastal väheneb hinnanguliselt alla 100 tuh euro.

7.3. Investeeringute kulude katteks esitab Rahandusministeerium lisataotluse riigi eelarvestrateegia protsessi kaudu. Muud kulud tuleb katta vastavalt kas maksuhalduri või RMIT eelarvest, mis võib kaasa tuua muude teenuste vähenemise.

8. Rakendusaktid

Teises liikmesriigis saaja poolt pöördmaksustamisele kuuluva käibe käibedeklaratsioonil deklareerimise kohustuse kehtestamine alates 2028. aasta 1. juulist toob kaasa rahandusministri määrusega 2027. aasta 1. jaanuarist kehtestatava määruse „Käibedeklaratsiooni andmekoosseis“ muutmise vajaduse.

2028. aasta 1. juulist muutub KMS §-ga 43 sätestatud erikorra nimetus, mis toob kaasa Vabariigi Valitsuse 07.03.2019 määruse nr 21 „Maksukohustuslaste registri põhimäärus“ muutmise vajaduse.

Nõudmiseni varu regulatsiooni kehtetuks tunnistamine 2029. aasta 1. juulil toob kaasa vajaduse muuta rahandusministri 30.03.2004. a määrust nr 40 „Maksukohustuslase käibemaksu igapäevase arvestuse pidamise kord“.

Määruste muutmiseks koostatud rakendusakti kavandid on seletuskirja lisa 2.

9. Seaduse jõustumine

Seadus on planeeritud jõustuma osaliselt 2027. aasta 1. jaanuaril ja osaliselt 2028. aasta 1. juulil, vastavalt sellele, millises kuupäevast peavad liikmesriigid kohaldama nõukogu direktiivi (EL) 2025/516 artiklites 2–4 sätestatud põhimõtteid.

10. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu [26-0461/01](#). Eelnõu esitati ka arvamuse andmiseks Eesti Kaubandus–Tööstuskojale, Eesti Väike- ja Keskmiste Ettevõtjate Assotsiatsioonile, Eesti Töandjate Keskkliidule ning Eesti Maksumaksjate Liidule, kes arvamusi ei esitanud.

Algatab Vabariigi Valitsus septembril 2026. a

Vabariigi Valitsuse nimel

(allkirjastatud digitaalselt)

Kaire Karp

Büroo- ja dokumendihalduse juht